

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Gruodis - December 9, 1982 Nr.47

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATOMINĖS DISKUSIJOS

Išorinis saugumas priklauso
nuo vidaus

Vytautas Meškauskas

Nors atrodo, kad pereitą savaitę prasidėjusi speciali kongreso sesija nesvarstys prezidento pasiūlytos MX raketų sistemos, vien tas jo pasiūlymas sukėlė nemažas diskusijas spaudoje ir televizijoje. Kaip žinia, tas pasiūlymas numato sutelkti 100 tū MX raketų palyginti labai dideliu 20 kv. mylių pailgam keturkampyje netoli Cheyenne miesto Wyoming valstijoje. Sovietai su savo dabartine technika jų negalėtų sunaikinti pirmu netikėtu smūgiu, nes jų raketos paleistos į tokį palyginti labai mažą taikinį sunaikintų viena kita (tas procesas vadinamas "fratricide"), kas leistų išlikusias MX raketas paleisti į atsikėrimo taikinius Sovietijoje, o jei taip, sovietai neturėtų pasiduoti pagundai užpulti šį kraštą atominiais.

Faktinai to visą laiką nuo atominio bombų išradimo ir siekė JAV strategija. Užtat JAV savo atominę galią rėmė vadinamu "trikoju": raketom, paleidžiamom iš sausumos: povandeninių laivų raketom ir pagaliau atominėm bombom tolimo skridimo lėktuvuose ar iš jų paleidžiamose "cruise missile". Tačiau paskutiniai to "trikojo" nariai nėra tokie tikslūs kaip nuo žemės paleistos raketos. Be to ir susižinojimas su tų ginklų rūšių daliniais karo metu gali būti kaip nors sutrūkdytas ar net nutrauktas. Žodžiu, JAV, kurios savo strategijoje neturi pirmo smūgio planų, norėdamos atbaidyti sovietus nuo blogų minčių turi turėti palyginti saugias nuo pirmo sovietų smūgio sausumoje laikomas raketas. Tai taip aišku, kad iš pirmo žvilgsnio neturėtų būti jokių ginčų.

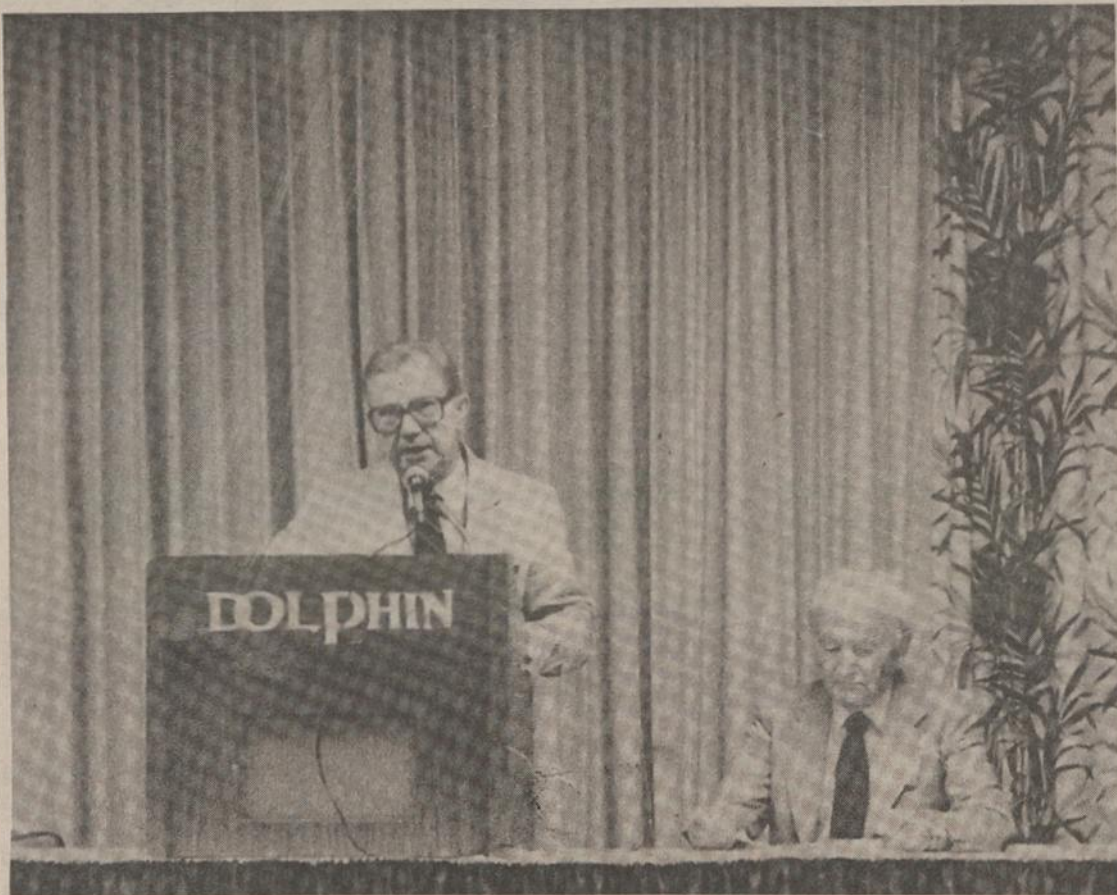
Iš tikro tačiau atrodo, kad administracijai bus gana sunku prarasti tą pasiūlymą per kongresą, kuris tik vienas gali paskirti tam reikalingas lėšas. Pagrindinis kritikų argumentas yra toks, kad sovietai faktinai dar nėra toje srityje aplenkę amerikiečių ir tokiu būdu MX sistema, kuri administracijos apskaičiavimu turėtų kaštuoti 26 bilijonus dolerių, bet prakti-

koje visos ginklų sistemos kaštuoja žymiai daugiau negu buvo numatyta, iš tikro nedaug pakeis dabartinį teroro balansą tarp abiejų super-valstybių. Juo labiau, kad po kokių keturių metų sovietai ko gero suras koki būdą kaip sapsonuoti nuo "fratricide's" savo puolamasias raketas, kas vers eiti prie kito žingsnio— apsiginklavimo priešraketinėm raketom (anti-ballistic missile — sutrumpintai ABM). Savaimė aišku, kad tokio amerikiečių ginklavimosi akivaizdoje ir sovietai negalės sėdėti sudėję rankas, kas tik ves prie ginklavimosi lenktynių...

Administracija į tai atsikerta, kad sovietai nuo tokios įvykių eigos galėtų išsigelbėti rimtai derėdamiesi dėl abipusio atominio apsiginklavimo sumažinimo. Kaip ir galima buvo tikėtis, patys sovietai netiesiogiai įsivėlė į amerikiečių diskusijas aiškindami, kad jie, žinoma, MX raketų skaito "pirmo smūgio" ginklu ir noromis nenoromis turės griebtis reikalingų priešpriemonių.

Prie to prisideda dar ir moralės klausimas. Amerikoje nėtrūksta žmonių, kurie mano, kad ne tik grėsinimas panaudoti atominius ginklus kam nors užpuolus ar pirmam, jei kitos priemonės nesulaikytų užpuoliko, bet iš viso tokių ginklų turėjimas yra NEMORALUS. Sutinkant tuo argumentu kiltų klausimas, o

(Nukelta į 2 psl.)

Vliko pirm. dr. K. Bobelis sveikina Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimą. Šalia sėdi suvažiavimo prezidiumo pirm. J. Laučka.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUAŽIAVIMUI PRAĖJUS

L.K.M. Akademijos XII-sis suvažiavimas ir jos 60 metų sukakties nuo jos įkūrimo minėjimas įvyko 1982 metų lapkričio mėnesio 24-28 dienomis, St. Petersburg Beach, Floridoje, Dolphin Beach Resort viešbutyje.

Lapkričio 24 dieną, trečią valandą po pietų prasidėjo registracija, o vakare, septintą valandą, buvo atidaryta akademijos ir jos narių gausi leidiniais paroda. Po atidarymo tose pat patalpose vyko akademijos narių ir suvažiavimo dalyvių susipažinimas ir pasišonėjimas.

Sekančią, tai yra lapkričio 25 dieną, 10 val. ryto, vyskupas V. Brizgys atna-

šavo mišias, o 11 val. prasidėjo iškilmingas posėdis ir suvažiavimo atidarymas.

Suvažiavimą atidarė L. K. M. Akademijos Floridos židinio ir šio suvažiavimo ruošimo komiteto pirmininkas prelatas J. Balkūnas ir tolimesniam jo vedimui pakvietė pirmininkauti Juozą Laučką, vicepirmininku K. Kleivą ir sekretoriauti O. Galvydien. Suvažiavimą žodžiu sveikino vyskupas A. Deksnys ir VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis. Buvo eilė sveikinimų raštu, kurie buvo sekretorės paminėti trumpai, J. Laučkos pakviesta L.K.A. pirmininkas kunigas A. Luima tarė žodį. Po jo prelatas V. Balčiūnas paskaitė kunigo A.

Rubšio įvadinę paskaitą. Su šia paskaita iškilmingasis posėdis buvo baigtas.

Po pietų prasidėjo mokslinės paskaitos, kurios tęsėsi tris dienas. Suvažiavimas buvo gausus paskaitomis iš įvairių mokslo šakų, kaip pavyzdžiui gamtos, teisės, filosofijos, teologijos, psichologijos, matematikos, architektūros ir menotyros, politinių mokslų, lietuvių literatūros, ekonominių mokslų, medicinos, istorijos ir socialinių mokslų. Kai kurios tų paskaitų buvo labai įdomios ir turiningos. Ypač didelio dėmesio susilaukė medicinos mokslo paskaitos pripildžiusios sausakimšai Plantation paskaitų salę.

Dr. Kazys ir Dalia Bobeliai savo rezidencijoje suruošė suvažiavimo dalyviams ir svečiams priėmimą, kuriame dalyvavo virš 60 asmenų. Lapkričio 26 dieną, Royal Dolphin salėje įvyko mūsų iškiliųjų menininkų solistės mezzosoprano Aldonos Stempužienės ir buvusio Metropolitan operos solisto baritono Algirdo Brazio koncertas. Jiems akompanavo Aldona Brazienė. Solistai atliko muziką Sarpaliaus, Gruodžio, Tallat-Kelpšos, Karnavičiaus, Banaičio, Jakubėno, Kačanausko, Šimkaus lietuviškus kūrinius bei Mozarto, Gounod, Verdi, Ponchielli operų iš-

LKM Akademijos suvažiavimo dalyviai atidarymo metu.

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Pirmoji sovietų reakcija į MX planą. - Brzezinskio padėties analizė. - Kanada pasipelnė iš JAV grūdų sovietams nepardavimo. - Andropovo sūnaus debiutas Madrido konferencijoje. - Marcinkaus išteisinimas.

Pirmoji sovietų reakcija į prezidento Reagano MX raketų pasiūlymą buvo jų aiškinimas, kad tai prieštarauja SALT II susitarimui, kurio JAV senatas neratifikavo, tačiau abu kraštai jų vis dėlto laikosi. Pagal tą susitarimą daudžiama statyti tik naujus pastovius įrengimus - 'fixed launchers' - tarpkontinentalinėms raketoms leisti. Carteris, tuo pasinaudojęs, pradėjo galvoti apie MX raketą, kurios būtų vežiojamos iš vietos į vietą, tuo tarpu Reaganas nori jas laikyti vienoje slėptuvėje, kas lyg neatitiktų Carterio susitarimui su Brežnevu. Reaganas aiškina, kad MX 'launcher' - pati apatinė raketos dalis - yra kilnojama. Sutarities tekstas žodžio 'launcher' neapibūdina: vieniems jis gali būti skylė žemėje iš kurios išlėks raketa, kitiems - kaip sakėme - tai yra apatinė raketos dalis ar galimybė ją perkelti iš vienos vietos į kitą...

Būdinga, kad sovietų neoficiali agentūra 'Novosti', kuri priklauso KGB, Gynybos Sekretoriui Weinbergeriui pereinant su NATO kolegoms Pershing II raketų ir Cruise Missile (skraidančių bombų) įtraukimą į Vakarų Europos gynyimą, paskelbė, kad sovietai su tuo niekada nesutiks, nors ir reikėtų panaudoti jų į Europą nukreiptas SS-20 raketą. Žinoma, Novosti neskelbia 'oficialios' pažiūros, bet - turint galvoje kam ji priklauso - negalima į ją visai numoti ranka. Ypač dabar, kai valdžia perėmė Andropovas.

...

Anot Zbignievo Brzezinskio aiškinimo The New Republic skiltyse, Andropovo įkopus į Lenino, Stalino, Chruščiovo ir Brežnevo sostą išduoda iki šiol nematytą KGB ir kariuomenės koaliciją prieš partijos biurokratiją. Andropovui pasisekė tai, ko negalėjo padaryti Berija 1953 metais. Antra vertus, toji koalicija nebūtinai

ATOMINĖS DISKUSIJOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

kaip kitaip galima pasipriešinti sovietų užmačiom? Iš kalno prieš juos kapituluojant?

Tai vedą prie daugiau gąsdinančio konstatavimo, kad visa technologijos persvara prieš sovietus nieko nereiškia, jei nebus valios ir ryžto ją panaudoti. Ilgainiui kinų siena neišgelbėjo jų nuo barbarų, kaip Maginot linija prancūzų nuo vokiečių. Kaip sakėme paantrašėje, išorinis saugumas priklauso nuo vidaus nuotaikų.

The nuclear balance without MX

Existing strategic forces; U.S. Government estimates

	United States	Soviet Union
Land-based intercontinental ballistic missiles (ICBM) launchers	1,053	1,398
ICBM warheads	2,100	8,000
Submarine-launched ballistic missiles (SLBM)	644	950
SLBM warheads	5,000	1,500
Bombers	410	945
Total missiles	1,697	2,348
Total missiles and bombers	2,007	3,293
Total missile warheads	7,100	9,500

reiškia varžybą su JAV sustiprėjimą. Bent kol kas, sovietai bando Andropovą atvaizduoti kaip sukalbamą žmogų. Viso pasaulio akimis žiūrint, Vakarai yra daug patrauklesni kaip sovietai. Vienintelė sritis kur sovietai gali konkuruoti su Vakaraus esanti karinė. Bet ir čia, Brzezinskio - kuris, kaip buvęs Carterio Saugumo Patarėjas, turėtų žinoti - nuomone, sovietai neturi tikro pranašumo. JAV ir sovietų karinės pajėgos esančios daugiau mažiau lygios. Toks abipusis teroro balansas leidžia Vakarams griebtis kai kurios iniciatyvos santykiams pagerinti. Tą patį siūlęs Winstonas Churchillis Stalino gadynei einant prie galo. Tada buvo susitarta dėl Korėjos karo likvidacijos ir Austrijos nepriklausomybės. Dabar imanomas susitarimas dėl Afganistano, kuris patenkintų sovietų saugumo reikalavimus. (Idomu, kad JT visuotinas susirinkimas pereinant primadienį pakartotinai pareikalavo, kad sovietai išsikraustyti iš Afganistano. Ši kartą už rezoliuciją balsavo 114 valstybių, t.y. dviem mažiau kaip pereinamais metais, 21 valstybė balsavo prieš, 13 susilaikė, o 9 valstybės balsavime nedalyvavo.)

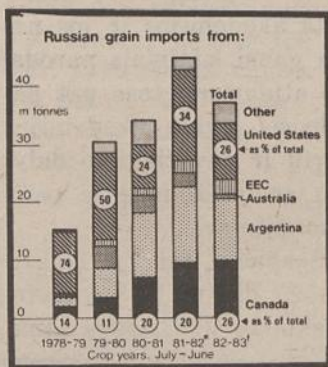
...

Antra byla, kur JAV galėtų griebtis iniciatyvos, yra padėtis Lenkijoje. Čia, anot Brzezinskio, sankcijos daugiau nepadės, bet sovietus galima būtų pavilioti siūlant ekonominę pagalbą Lenkijai, kas sumažintų sovietų našatą. Brzezinski nemano, jog susitarimai dėl Afganistano, Lenkijos, atominio ginklavimo būtų lengvai pasiekiami, tačiau Andropovas turėtų žinoti, kad jo veržimasis pirmyn tik suvienytų Ameriką su Vakarų Europa ir Japonija. Jis turėtų atsiminti, kad lenktynės dėl erdvės pasibaigė Amerikos vėliavos iškėlimu mėnulyje, todėl jis turėtų turėti intereso ieškoti kokio sutarimo.

...

Brzezinskio optimizmas galėtų sumažėti, jei jis atsimintų kad - iš sovietų pusės žiūrint - ir Vakarų situacija nėra tokia gera. Sunki ūkinė būklė reikalauja drastiškų priemonių, k.p. darbininkų algų sumažinimo, bet kas galėtų jų griebtis?

Kai laikai sunkūs, negalima tikėtis ir bendro fronto prieš sovietus. Susidariusią padėtį gražiai pailiustruoja Kanados grūdų pardavimas sovietams. Kaip matome iš lentelės, 1979 metais Kanados dalis sovietų grūdų importe buvo vos 11%, bet dabar susilygino su JAV - abu kraštai eksportuoja ten po 26%. Brežnevo laidotuvių proga į Maskvą nuvykęs min. pirm. Trudeau buvo su savim pasiėmęs Canadian Wheat Board pirmininką Hazen Argue, kuris pasirašė naują susitarimą, apimantį kviečių pardavimą pusantro bilijono Kanados dolerių sumai. Sovietai mieliau perka Kanadoje negu JAV, nes pirmoji parduoda kreditu ir be to ji leidžia savo javus gabenti bet kokiais laivais. Tuo tarpu JAV reikalauja, kad bent trečdalis parduotų grūdų būtų plukdoma JAV laivais, kurie reikalauja du ar net keturis kartus daugiau negu laivai po Liberijos ar Graikijos vėliava. Turint galvoje labai sunkią Kanados ūkinę padėtį, jos grūdų pardavimas Sovietijai yra kaip mana iš dangaus.

...

Tuo tarpu Madride vis dar tebesitęsiančioje Europos Saugumo ir Bendravimo konferencijoje, kurioje tariamasi tik dėl baigiamojo komunikato, pirmą kartą kalbėjo Andropovo sūnus Igor Y. Andropov, kuris - pagal vyresniškumą 32 narių sovietų delegacijoje - iki šiol buvo 5-tas iš eilės. Jis dirba so vietų užs. reikalų ministerijoje.

Savo kalboje jis prikišo Vakarams, kad tie per daug rūpinasi žmonių teisėmis Europoje, visiškai užmiršdami įvykius Libane ir ... MX raketą. Iš Igoro debiuto neatrodo, kad sovietai būtų daug pasikeitę...

...

Paskutinėmis žiniomis iš Vatikano, trys seni finansiniai patarėjai, kurie buvo paskirti

■ Iš kitos pusės

Paprastai bent koks 'oficiozas' t. y. oficialus valdžios organas nėra patikimas informacijos šaltinis, todėl demokratinėse santvarkose jų ir nėra. Ne valdžios užsiėmimas informuoti liaudį, privatūs 'žiniasklaidos' profesionalai tai atlieka geriau. Pas mus tačiau vieną kartą atsitiko atvirkščiai. 'Privatūs' korespondentai Bendruomenės krašto valdybos rinkimus aprašė labai 'oficialiai': kandidatavo tas ir tas, išrinktas tas ir tas, o tuo tarpu oficiozas — PASAULIO LIETUVIS — išdavė, kad būta ir tam tikros užkulisinės veiklos:

Nors jų nuomonės dėl Bendruomenės 'politikos' gal šiek tiek ir skyrėsi, tačiau abu kandidatui buvo tinkami pirmininkai. Tačiau kaip kiekvieniuse rinkimuose, taip ir šiuose, nebuvo apsieita be staigmenų. Pačiame vidurnaktyje, prieš sesijos atidarymo rytą, iš tamsos išnirio dar vienas kandidatas, Amerikoje vadinamas 'dark horse' (tamsus arklys). Tada jau pasidarė įdomiau, nes tas 'tamsus arklys' buvo visuomenei gerai pažįstamas dr. Antanas Razma. Tada vėl iš naujo prasidėjo pokalbiai, pasitarimai, varstymas viešbučio durų ir 'permedžiojimas' balsų. Buvę 'tikri' balsai pasidarė abejotini, 'tikras' laimėjimas nebetikras. Tačiau čia vėl kažkas įvyko, ir tas 'tamsus arklys', trumpai 'tepatispardęs', kaip staiga atsirado, taip staiga ir dingo. Ar toks balsuotojų sujaukimas turėjo į jų sprendimą kokios nors įtakos, ar neturėjo, nežinome, bet šiuos rinkimus laimėjo dr. Antanas Butkus, ir JAV Lietuvių Bendruomenėje vėl 'Habemus papam'.

Toks 'neoficialus' aprašymas, nors ir pagirtinas, tačiau sukėlė daugiau mįslių negu išsprendė. Visų pirma kodėl 'habemus papam' — jei krašto valdybos pirmininkas jau deklaruojamas popiežium, koks titulas liko Pasaulio LB pirmininkui. Viešpats? O gal sugestinuojama jį visai užmiršti?

Antrą mįslę iškėlė tas 'arklių biznesis'. Prašosi patiektos mįslės sprendimas, kad frontininkai apsižiūrėję, kad J. Urbonas nesulaikys dr. A. Butkaus laimėjimo, savo 'arkliedėje', o gal reikėtų vadinti gražiau — žirgyne — jieškojo 'kito arklio' (Kažkaip nejauku vadinti nusipelnusį Lietuvių Fondo pirmininką arklių, ir dar tamsiu, bet tai parodo, kokį toną duoda oficiozas). Bet tas kitas arklys, apsižiūrėjęs, kad daug nenuveiks, pats nusiėmė.

Sykį turime reikalo su arkliais... Oficiozo vedamasis baigiasi:

"Tikim, kad visi vieningai padės dr. A. Butkui atlikti sunkias JAV LB pirmininko pareigas. TO REIKALAUJA BENDRUOMENĖS DEMOKRATIŠKUMAS."

Demokratija — tai jau visai nujodinėtas P. L. redaktoriaus arkliukas. Tik diktatūrose visi klausia vieno vado. Demokratijose į valdžią žiūrima šnairiai. Ji vis iš naujo turi įrodyti savo tinkamumą. Kaip dažnai skaitome apie valdžių atsistatydinimus ar nuvertimus! Be to, nesu girdėjęs, kad popiežiaus rinkimai būtų laikomi demokratiškumo pavyzdžiu. (vm)

peržiūrėti Vatikano banko Istituto per le Opere di Religione (IOR) operaciją praityje, ir 15 kardinolų komisija, kuri nustato IOR veiklos linijas ateičiai, priėjo išvados, kad Banko valdytojas ark. P. Marcinkus niekuo nenusikalto. Jei kas apgavo - tai subankrutavęs Banko Ambrosiano, o ne atvirkščiai. Jei ką galima prikišti marcinkui - tai tik naivumą pasitikint tuo banku. Taip

pat paaiškėjo, kad tie rekomendaciniai laiški, kuriuos Marcinkus išdavė Panamos firmoms - kurios iš tikro egzistavo tik popieriuje - buvo išduoti po to, kai Banko Ambrosiano jau buvo paskolines joms 1.3 bilijono dolerių.

Ateityje, Vatikano 27 milijonų dol. deficitą kardinolai norėtų padengti sustiprintu aukų rinkimu, bet ne abejotini operacijom.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AR BAUDŽIAVOS PRISIMINIMAI
GAIVINA LIETUVYBĘ?

Kaip žinome, "Aušra", stengdamasi pažadinti lietuvių tautinę sąmonę, savo skaitytojams ryškino ne bėralinės duonos ašakų skonį ar carinių okupantų rimbo poveikį mūsų charakteriui, o herojišką lietuvių tautos istoriją, jos vadų didvyriškus žygius ir pasiektus nuostabius laimėjimus. Tautinio atgimimo dainius Maironis taip pat posmavo tos romantiškos ir didingos mūsų praeities atsiminimus ir ilgesnį bei optimistiškai vaizdavo atgimstančią jaunąją Lietuvą, o Vincas Kudirka mūsų tėvynę tiesiai vadino "didvyrių žeme" ir ragino iš jos praeities semtis stiprybės. Panašiai ir kiti ano meto kultūrininkai tik žavingiausiais mūsų istorijos pavyzdžiais ir šviesios ateities pranašavimais tiesino mūsų tautiečių palinkusį nugarkaulį, pūtė jų širdy jau priblėsusią tėvynės meilės žariją, ugdė savo tautą ir tautybę pasididžiavimą, gyde įsisenėjusią menkavertiskumo ligą, kol darbu ir kovomis atkūrėme net ir savo nepriklausomą valstybę.

Tad atrodo, kad šitokie tautinio atgimimo žadintojų metodai tarp kitų būdų šiandien dar lygiai gerai tinka ir mūsų išeivijos nustačios jaunosios kartos lietuviškam auklėjimui. Juk ir šiandien išeivijos jaunuolio lietuviškai sielai gaivinti reikia tokių pat patrauklių gyvosios lietuviybės pavyzdžių: jam teikiamuose skaitiniuose — žavių patriotinių personažų, herojiškų įvykių ir nuotykių, vaizduojančių lietuvių drąsą, sumanumą, laisvės meilę ir pasiaukojimą savo tautos labui. Mes nesiūlome falsifikuoti Lietuvos istorijos, kaip tai daro tarybininkai, bet lietuviybės skiepimo tikslui reikia taip atrinkti jos įdomiausius faktus ir suteikti jiems tokią literatūrinę formą, kad jie kaitintų jaunuolio jausmus,

užvaldytų jo mintis, verstų savo protėvių kraštu ir savo kilme didžiulis prieš kitataučius, o ne gėdytis savo tautos praeities ir jos šių dienų likimo.

Ir kiek daug tokios puikios literatūrinės medžiagos siūlo rašytojui ne tik senosios, bet ir vėlesnės Lietuvos dienos! Sakykim, — nuotykinga knygnešių gadynė, nepriklausomybės kovų epizodai, pagrindinė veikla bolševikų ir nacių okupacijų laikais, partizaninis pasipriešinimas, net lietuvių vadovauti Sibiro kalinių sukilimai.

Bet, deja, kur gi yra tokios specialiai išeivijos jaunimui skirtos literatūros autoriai iš beveik šimto lietuvių rašytojų draugijos narių? Negi būtų per menka pareiga mūsų pašlovintiems romanų, novelių ir poezijos kūrėjams gaminti amerikonejančiam jaunimui dar ir "kažkokią pritaikomąją literatūrą" už kurią gal nė štambsenių premijų negalima tikėtis? O gal tokiam reikalui pakanka ir senojo mūsų rašytinio lobio palikimo?

Na, galbūt. Tai prisiminime, kokią "herojišką" Lietuvą mūsų palikuoniams piešia kad ir tokie mūsų klasikų kūriniai: žemaitės — "Petras Kurmelis", "Marti", "Prie dvaro", "Kunigo naudą vėjai gaud", "Mėšlavežis"...; Lazdynų Pelėdos — "Ir prazuvo kaip sapnas", "Klajū-Klaida"...; D. Poškos — "Mužikėlio giesmė", "Mužikas žemaičių ir Lietuvos"...; A. Strazdo — "Giesmė apie siratas", "Palšio pagrabas", "Dominyko vargai"... Po dar daugiau tokių ir panašių spalvų tą čionykščiam jaunimui siūlomą Lietuvos paveikslą galėtume užbaigti dar ir vysk. A. Baranausko dainelės posmu:

Ne taip skamba akmenėliai,
Patkavom daužyti,
Kaip vaitoja mūsų broliai,
Šiaurėn nuvaryti.

Tiesa, geri tai mūsų lygio rašytojai. Jų kūryba skaitydamas ir Lietuvos vargus aiškindamas, pridėjęs dar Kražių skerdynes ir Muravjovo-Koriko veiklą, lituanistinės mokyklos mokytojas gali net apsiverkti. Bet kokį įspūdį visa tai daro Amerikos gėrybių ir laisvės pertekliuje augančiam tėvų išpaikintam sūneliui ir nuglostytai dukrelei, kuriems Lietuva yra tolimas ir nematytas kraštas, gal tik tai "bobių pasaka"?

Ar jūs tikite, kad šitokia "baudžiavinė romantiška" irgi kelia aukštybėsna mūsų jaunosios generacijos dvasią? Ypač tie vaizdai, — kad sulenkėjęs ponas kadaise mūsų prosenelį mainė į medžioklinį šunį, spraudė jo galvą į kaladę, už kepurės nenulenkimą kirtu apnuogintam 16 ar dvigubai daugiau rykščių, už pasipriešinimą šio mūsų tėvynės viešpaties valiai pakorė žemyn galva po sausa gluosnio šaka, kad mūsų prosenelė išniekinta ir nuplakta mirė badu pono kiaulių tvarte, o vaikus dūminėje lūšnoje užėdė blusos ir utėlės?

Jeigu tikrai manote, kad tokia literatūra ir tokios mūsų istorijos iškarpos irgi žadina išeivijos lietuviybę, tai galite dar prikergti, jog ir vieno ar kito čia labai narsaus veikėjo senelį kadaise kaimynai kolektyviai branktais užmušė už arklio pavogimą...

Ne labai patraukliai skamba jaunosios kartos ausyse ir tokios prakalbose dažnai girdimos mūsų dejonų puošmenos kaip "baudžiavos pasekmės", "baudžiavos palikimas", baudžiauninko charakterio bruožai", tarsi toji baudžiava būtų kokia net po šimtų metų paveldima liga. O atvirai kalbant, jaunuolio galvą žemyn lenkia ir mūsų įprastinis okupuotos Lietuvos pavadinimas "pavergtoji", ypač kai tuos žodžius išsiverčia į anglų kalbos "enslaved Country", "enslaved people" ir gale "slavery", ir vaizduotėje atbunda Amerikos negrų vergija.

Juk turbūt dar ne vergai tame sovietų okupuotame mūsų krašte gyvena? Ne vergai, rizikuodami net ir gyvybe, leidžia "K.B. kroniką" ir kitą pagrindinę spaudą, ne vergai okupanto teismuose drąsiai reikalauja savo tėvynei nepriklausomybės, ne vergai geriau pasirenka kalėjimo kančias negu nusižeminimą ir prišaiką Lietuvos užgrobėjui. Ir ne vergas Romas Kalanta su laisvės šūkiu lūpose susidegino! Be to, turbūt ne vien vergai ir baudžiauninkai ten kuria tegul mums ir nepriimtinos spalvos mokslo ir meno vertybes, nes vergai dar niekur

Maironis šiandieną (2)

Muzika eilėraščiuose

Jūratė Statkutė de Rosales

Dainų dainelės, aidų aidais,
Skambiai, plačiai, tvirtai,
galingai
Per kalnų kalnus, miškais,
laukais
Lengvai, rimtai ir sutartinai
Į vieną giją susipynę,
Aplėkit Lietuvą tėvynę
Skambiai, plačiai, galingai.

Dar nepriklausomoje Lietuvoje išleistoje Juozo Ambrazevičiaus studijoje apie Maironį, užtinku raktinį žodį: "žodžio muzika". Iš tiesų, Maironio eilėdara turi tam tikrą melodinį-ritminį pobūdį, kuris veikia į mus kaip muzika ir pirmai progai pasitaikius pats lipte sulimpa su muzikine melodija.

Turime vieną atvejį, kai iš anksto žinome, kad Maironis rašė eiles specialiai taikydamas jas prie numatytos melodijos. Kai rusų cenzūra uždraudė Petrapičio lietuvių chorui koncerte dainuoti revoliucingą ir tuomet populiarią Baranausko "Kad tu gude nesulauktum", Maironis greitomis parašęs tai pačiai melodijai skirtingus žodžius: "Eina garsas..." Šį įvykį aprašydamas, Ambrazevičius paaiškina: "...dainuodami, visi iš melodijos jaučia kitą turinį, kuris turėjo būti užslėptas". Įvykis parodo, kad Maironis tuomet jau aiškiai pramatė muzikinės melodijos galią.

Maironio eilėdaroje randame reiškinį, kuris šiandieną yra plačių psichologinių studijų objektas: randame muzikinio elemento veikimą į žmogaus sąmonę ir pasąmonę. Jei mūsų laikais muzikos veikimas į pasąmonę yra naudojamas vaikų auklėjimo metodus nustatant, psichinių ligoonių gydymui, propogandiniame darbe tiek prekyboje, kiek ir politikoje, tai Maironio laikais visos šios plonybės bent teoriniai dar buvo nežinomos. Nežiūrint to, retas mūsų laikų spe-

nesukūrė jokios kultūros ir literatūros.

Kiekvienas žmogus, sulaukęs šviesesnių ir laimingesnių dienų, stengiasi tamsią ir nemalonią praeitį primiršti, kad ji visą laiką nesekiotų paskui tarsi giltinės šešėlis. Niekas nesiilgi kadaise kentėto bado, elgetos tarbos, dantų gėlimo ir kalėjime atsėdėtų dienų. Tad kodėl gi mes dar vis norime supatriotinti persisotinusį išeivijos jaunimą savo senomis ašaromis ir senų laikų Lietuvą vaizduojančia liaudies dainele: "Vargas šakoja, vargas lapoja, vargas varteliuose žydi"? (p)

cialistas būtų atsiekęs tokio tobulumo įtaigijimo srityje, kokį atsiekė Maironis su savo žodžio muzika".

Muzikos veikimą į fizinį ir psichinį asmens pasaulį šiandieną tyrinėja įvairios mokslo disciplinos. Gydytojai randa ryšius tarp muzikos impulsų ausyje ir jų veikimo ne tik į atitinkamus smegenų centrus, bet ir į parasimpatinę nervų sistemą, kas savo ruožtu iškelia nuo žmogaus valios nepriklausančių reakcijų klausimą. Muzikoterapija naudoja tyrimų atsiekimus tam, kad nesąmoningų ir sąmoningų reakcijų pagalba iššauktų pvz. fizinį ligoonio pagerėjimą.

Psichiatrai ir psichologai knisiasi kiek giliau ir bando paveikti žmogaus psichiką su muzikos pagalba. Psichologijos fakultetuose kaskart dažniau užtinkame muzikos skyrius, kuriuose yra tiriama koku būdu muzika gali pvz. įtaigoti žmogų, priversti jį nesąmoningai automatizuoti su specifine muzika sujungtus judesius, žodžius, veiksmus ar galvoseną.

Ypatingai plataus pritaikymo šį mokslo sritis susilaukė žmonių masinio įtaigijimo darbuose. Politinės propagandos kaskart daugiau remia politinių šūkių jungtį su šūkio "išdainavimu", nes yra įrodyta, kad tuomet įvyksta stipresnis asmens įtaigojimas. Prekybininkai per TV, radiją skelbia savo prekes specifinės muzikos fone ar stačiai yra išdainuojamas firmos pavadinimas. Ne atsitiktinai tas yra daroma.

Maironio atveju randame sukurtą poeziją, kuri labiau negu bet kokia kita savaime duodasi dainuojama. Ambrazevičius išvardina poemą, kurios išvirto į visiems žinomas, populiarias dainas ar giesmes: 1. Užtrauksim naują giesmę, broliai... 2. Kur bėga šešupė... 3. Eina garsas nuo pat Vilniaus... 4. Graži tu, mano brangi tėvyne... 5. Miškas užia, verkia, gaudžia... 6. Už Raseinių ant Dubysos... 7. Kur lygūs laukai... 8. Vilija (Mickėvičiaus), 9. Marija, Marija... 10. Nebeužvenksi upės bėgimo... 11. Jau slavai sukilo... 12. Ramios malonios vasaros naktys... 13. Užmigo žemė, tik dangaus... 14. Sunku gyventi žmogui ant sviato... 15. Ar skauda man širdį... 16. Nesek sau rožės prie kasų... 17. Tu šarka... 18. Kad širdį tau skausmas... ir t.t.

(Bus daugiau)

Dr. Kazys ir Dalia Bobeliai suruošė savo rezidencijoje LKMA suvažiavimo dalyviams ir svečiams priėmimą. Nuotraukoje dalis svečių: dr. Vl. Bložė, inž. M. Šilkaitis, dr. J. Genys, dr. K. Bobelis, A. Bobelis, p. Šilkaitienė, J. Bobelis ir dr. L. Kriaučeliūnas.

LKMA SUVAŽIAVIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

traukas-arijas. Koncertas buvo vykęs. Solistai buvo palydėti gausiais ir šiltais plovimais.

Šeštadienį, lapkričio 27 dienos vakare įvyko banketas, kurį pravedė inž. Šilkaitis. Banketas prasidėjo kokteiliais po kurių sekė trijų amerikiečių ponių kamerinės muzikos koncertas. Koncerto pabaigoje banketo vadovas pastebėjo, kad banketo dalyviai nėra priaugę tokiam vakarui. Ši pastaba buvo nevykusi ir ne vietoje, juo labiau, kad be susipratusių ir išsilavinusių St. Peterburgo lietuvių bankete dar dalyvavo trys vyskupai, graži grupė kunigų, profesorių, paskaitų prelegentų bei kitų profesionalų. Banketo metu dar kalbėjo Laučka, prelatas J. Balkūnas ir St. Peterburgo vyskupas Larkin. Prelatui J. Balkūnui buvo įteiktas žyminis jo 80 metų amžiaus proga.

Sekmadienį, lapkričio 28 dieną, 10 val. ryto buvo pradėtas iškilmingas baigiamasis posėdis, kurio metu dr. Stasys Bačkis davė labai gerai paruošta akade-

mijos 60-ties metų apžvalgą. Suvažiavimą uždarė prelatas J. Balkūnas dėkodamas visiems prisidėjusiems prie šio sėkmingo suvažiavimo.

Pirmą valandą po pietų buvo mišios šv. Vardo bažnyčioje atnašautos vyskupo Deksnio. Suvažiavimas buvo užbaigtas pietumis St. Peterburgo lietuvių klube.

(rd)

ALTO ATSTOVAS MADRIDO KONFERENCIJOJE

Amerikos Lietuvių Tarybos pasiūstas į Madridą kun. dr. J. Prunskis kontaktuoja įvairių kraštų atstovybes, primindamas joms Lietuvos reikalus. Su atitinkamais paaškinimais įteikia ALTo memorandumą, kuriame primenama, kad Lietuva yra buvusi nepriklausoma prieš 700 metų, kad ji padarė didelę pažangą atgavusi nepriklausomybę, kad ją okupavo rusai, laužydami pasirašytas su Lietuva taikos ir nepuolimo sutartis. Priešingai Helsinkio susitarimams, okupantai laiko įkalintus politinius kalinius B. Ga-

jauską, V. Petkų, V. Vaičiūną, M. Jurevičių, P. Pečiūną, G. Iešmantą, J. Sasnauską, A. Janulį, V. Skudį, P. Paulaitį, dr. A. Statkevičių, A. Terlecką, Madrido konferencijoje dalyvaujančioms valstybėms pateikiami adresai, kur jie kalinami.

Taip pat ALTo memorandume primenama Madrido konferencijos valstybėms, kad Sovietų Sąjunga kliudo susijungti perskirtų šeimų nariams ir duodama eilė pavardžių. Priminama, kad laužydama tarptautinės teisės nuostatus, Sovietų Sąjunga varu siunčia Lietuvos vyrus į savo agresijos karą Afganistane ir žuvusių ten karstai jau buvo atgabenti į Kauną, Alytų, Klaipėdą, Panevėžį, Šiaulius, Druskininkus ir kitas vietas.

Pagaliau, ALTo memorandume minimi faktai, faktai, kaip už savo ištikimumus šalinami Lietuvoje mokytojai iš tarnybų, studentams būna sunkumų tęsti aukštąjį mokslą. Priminama ta skriauda, kai su valdžios leidimu Klaipėdoje statytą bažnyčią okupantai atėmė ir paverė koncertų sale.

ATSIŠVEIKINS JAV KONGRESĄ APLEIDŽIANČIUS PABALTIJO VALSTYBIŲ DRAUGUS

JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba, artimai bendradarbiaudama su Amerikos Liet. Jaunimo Sąjungos politinio skyriaus vadovybe, š. m. gruodžio 8 d., trečiadienį, 6 val. vak. JAV Kongreso patalpose (Rayburn Bldg. Science & Technology salėje), ruošia atsisveikinimą su Kongresą apleidžiančiais ad hoc Komiteto Pabaltijo valstybėms ir Ukrainai nariais. Vienuolikos asmenų, su kuriais bus atsisveikinta, tarpe yra ypač daug lietuviams nusipelnusių — kongr. Edward Derwinskio ir kongr. Charles F. Daugherty, ad hoc komiteto įsteigėjo ir ko-pirmininko.

Šio atsisveikinimo iniciatoriai šiuo pagerbimu-atsisveikinimu siekia pareikšti lietuvių padėką dėl įvairių aplinkybių (nesveikatos, pralaimėjimo rinkimuose, perėjimo į aukštesnius valdinius postus) iš Kongreso pasitraukiantiems asmenims. Kongr. B. Donnelly ir kongr. C. F. Dougherty vadovautas ad hoc komitetas LB-nei daug talkino rūpinantis Lietuvos atstovybės

tęstinumo užtikrinimu, Pabaltijo valstybių valstybingumo stiprinimu, reikalaujant teisingai žymėti Pabaltijo valstybių sienas valdiniuose žemėlapiuose, ir žmogaus teisių pažeidimų Pabaltijo valstybėse išskėlimu.

Į šį priėmimą iš Clevelando atvyksta naujasis JAV LB Krašto Valdybos pirm. dr. Antanas Butkus, VRT-bos pirm. Algirdas Budreckis ir VRT-bos bei Jaunimo Sąjungos darbuotojai iš Philadelphijos. Atsisveikinime gausiai dalyvauti kviečiami Washingtono ir jo apylinkių lietuviai su Lietuvos atstovu dr. St. A. Bačkiu priešakyje.

Atsisveikinimo metu Astos Banionytės-Connors vadovaujama Washingtono tautinių šokių grupė "Gabija" išpildys meninę programą. Po atsisveikinimo iškilnių vaišės ir pabendravimas.

Informacijas šio renginio reikalais Washingtone teikia A. Banionytė-Connors ir Washingtono LB apylinkės pirm. Virginija Gureckienė, o Philadelphijoje — Jaunimo Sąjungos politinis koordinatorius Rimantas Stirbys ir LB VRT-bos pareigūnas Algimantas Gečys.

JAV LB Inf.

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

PUIKI DOVANA 1982 METŲ KALĖDOMS

Siuntinys No. 1. — 1982.

1 pora geriausių "Levi" denim jeans; 1 pora "Wrangler" velveto jeans; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnoninės eilutei medžiagos su įrašu "All wool made in England"; 1 komplektas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių rūbų; 1 svaras geriausių mohair vilnonių siūlų; vilnoninė arba šilkinė suknelei medžiaga.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$400.00

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu): Avikailiai 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, graži apykaklė, sveria 5 v. \$220.00

Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 v. \$100.00

Pigesnis minko kailis paltui, sveria 5 sv. \$ 88.00

Jeans, rumbuoto velveto \$ 42.00

Vyriškas arba moteriškas megstinis \$ 44.00

Vilnonė arba šilkinė skarelė \$ 12.00

Teleskopis lietsargis \$ 12.00

Vyriški arba moteriški pusbačiai \$ 44.00

Puiki suknelei medžiaga \$ 40.00

Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m. \$ 66.00

Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m. \$ 80.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 66.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 80.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$100.00

Šie produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.00, 1/2 sv. nescafes — \$6.00, 1 sv. pupelių kavos — \$7.00, 1 sv. šokolado — \$7.00, 40 cigarečių — \$5.00.

Sudarant siuntinį iš minėtų prekių reikia pridėti persiuntimui \$52.00.

Siunčiame pramoginės ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta į Lietuvą.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

Clevelandiečiai L. ir dr. Vl. Bložės dalyvavę LKMA suvažiavime. Gilumoje dr. L. Kriaučeliūnas ir dr. St. Budrys.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Gydyt ar leist numirt?

Dr. Danielius Degėsys

Gydytojui kartais nuo karto tenka susidurti su labai komplikauta problema, būtent, jam tenka padaryti sprendimą ar sunkiai sergančiam ir be vilties pagyti ligoniui verta pratęsti gyvenimą, arba tik sumažinti kančias ir leisti jam numirti natūralia mirtimi. Toks trumpinimas gyvenimo nepagydomam ir kančiose esančiam ligoniui yra vadinamas eutanazija.

Eutanazija yra graikiškas žodis. Eu reiškia lengvas, o thanatos reiškia mirtis. Taigi, išvertus — lengva mirtis. Eutanazija gali būti pasyvi arba aktyvi. Pasyvia eutanazija yra vadinama natūrali, nenužmoginta mirtis (death with dignity), kai nepagydomam, beviltiškai sergančiam ligoniui leidžiama numirti be skausmų, nutraukiant arba net nepradedant herojiškų ir ekstraordinarių priemonių gyvybei palaikyti, kaip pavyzdžiui, intravenozinių skysčių, kraujo transfuzijų, dirbtinio kvėpavimo, bei širdies funkcijos palaikymo. Ekstraordinarinės gydymo priemonės nutraukiamos todėl, kad neprailgintų mirimo proceso ir su tuo procesu susijusių kančių. Ligonį leidžiama numirti palengvinant tik skausmus raminančiais vaistais.

Aktyvi eutanazija (mercy killing) yra tada, kai nepagydomam ir skausmuose besikankinančiam ligoniui suleidžiama didesnis kiekis skausmą malšinančių vaistų nuo kurių jis miršta. Aktyvi eutanazija yra traktuojama kaip žmogždystė nežiūrint, kad ir geriausios būtų jos intencijos.

Pasyvi eutanazija yra saistoma paskirų valstijų įstatymais. Daugumos valstijų įstatymai leidžia gydytojui nutraukti ekstraordinarines priemones jeigu yra nustatyta, kad smegenų funkcija yra pranykusi, kitaip sakant, kad smegenys yra mirę. Mirusių smegenų celių jokių būdu atgaivinti negalima, todėl smegenų funkcijai pranykus ligonis gyventi negali, nors kiti jo organai palaikomi dirbtiniu kvėpavimu ir intravenosiniais skysčiais gali išsilaikyti gyvi ilgiau. Mirus smegenims tolimesnis širdies ir kvėpavimo palaikymas darosi be-tikslis.

Kaip gi yra nustatoma smegenų mirtis? Smegenų funkcija skaitoma pranykusia jeigu ligonis yra gilioje komoje ir nereaguoja į skausmą sukeliančius jaudiklius, į gerklės kute-nimą ir akių korneos jaudinimą. Tokio ligonio akių lėlytės būna išplėstos ir nereaguoja į šviesą. Pranyksta gilūs kojų refleksai, kraujo spaudimas krenta ir pranyksta spontaninis kvėpavimas. Šie klinikiniai reiškiniai nusako, kad ligonio smegenų funkcija ne-beegzistuoja ir smegenys yra mirę. Tačiau nežiūrint šių klinikinių davinių galutinam smegenų mirties nustatymui reikalinga dar vieno svarbaus ir objektyvaus davinio, tai, būtent, elektroencefalogramos rodančios, kad smegenų funkcija yra pranykusi. Gyvo žmogaus smegenyse susidaro elektrinės bangos, kurios specialiu aparatu būna užrašomos ant popierinės juostos, elektroencefalogramos

Dr. Danielius Degėsys Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime Floridoje skaito paskaitą "Gydyt ar leist numirt?" Šalia sėdi: dr. S. Vaičaitis ir dr. A. Milius.

vadinamos. Smegenų funkcijai pranykus vietoje bangotų linijų būna tik tiesi linija, vadinama izoelektrine encefalograma. Jeigu tokia izoelektrinė encefalograma tęsiasi 30 minučių, tai tas žmogus skaitomas mirusiu ir tolimesnis jo kvėpavimo palaikymas turėtų būti nutrauktas. Harvardo kriteriumas reikalauja encefalogramą dar pakartoti už 24 valandų, bet kai kurie gydytojai skaito, kad toks reikalavimas nereikalingas. Jis tik sudaro keblumus organų persodinimui. Jei asmuo su izoelektrine encefalograma galima pripažinti mirusiu pirma negu jo širdis, plaučiai, inkstai, kepenys ir kiti organai nustos funkcionavę, tai šie organai gali būti išimti labai geram stovyje ir persodinti į kitų žmonių kūnus. Tokiu būdu galima išgelbėti ne vieno, bet kelių žmonių gyvybes. Dažnai yra sunku žmonėms išaiškinti, kad išimant iš kūno plakančią širdį iš to as-

mens, kurio smegenys yra mirę, jo nenužudai, bet perkelti jo gyvybės dalį į kito asmens kūną ir tokiu būdu palaikai kito žmogaus gyvybę, kuris be tokio organo numirtų.

Čia nupasakota smegenų mirties eiga nesudaro gydytojui problemos padaryti sprendimą. Bet gana dažnai atsitinka, kad sužeidus smegenis jų funkcija visai nepranyksta ir smegenys šiek tiek funkcionuoja, bet su tokiais pažeistais smegenimis ligonis normaliai gyventi negali. Jis gali tik vegetuoti. Čia ir iškyla gydytojui problema ką daryti su tokiais ligoniu?

Pavyzdžiui imkime Karen Ann Quinlan atvejį. 1975 metų balandžio 15-tą dieną į New Jersey ligoninę buvo atvežta be sąmonės 21 metų mergina, Karen Ann Quinlan. Aplinkybės, kodėl ji nustojo sąmonės nebuvo aiškios, bet jos kraujyje ir šlapime buvo rasti maži kiekiai migdančių ir raminančių vaistų. Yra manoma, kad ji be to dar buvo gėrusi alkoholinius gėrimus. Quinlan akių lėlytės buvo išplėstos ir nereagavo į šviesą. Kvėpavimas buvo sutrikęs. Jos elektroencefalograma rodė tik mažas difuzines bangas. Intravenoziniais skysčiais ir plaučių respiratorium buvo palaikoma jos gyvybė. Sekančią dieną jos akių lėlytės pradėjo reaguoti į šviesą. Po keletos dienų ji atidarė akis ir pradėjo žiovauti. Atsirado spontaninis kvėpavimas, bet išjungus respiratorių ji pradėjo dūsti. Respiratorius vėl buvo įjungtas. Tokioje būklėje ji išbuvo tris su puse mėnesio. Neurologų nuomonė tolimesnis jos neurologinis pagerėjimas buvo beviltiškas.

Quinlan šeima pareikalavo išjungti respiratorių.

Neurologas atsisakė motyvuodamas, kad toks veiksmas nesiderina su medicinos praktika. Quinlan šeima neurologą ir ligoninę patraukė teisman, reikalaudama įsakymo išjungti respiratorių. Po trijų mėnesių tokios būklės vietinis teismas paneigė Quinlan šeimos reikalavimą šeima apeliavo sprendimą ir byla atsidūrė New Jersey valstijos vyriausiam teisme. Karen Quinlan stovis visą tą laiką buvo nepakitęs. Sekančiais metais, 1976 gegužės mėnesį, New Jersey valstijos vyriausias teismas pripažino Quinlan šeimos pageidavimą ir įsakė išjungti respiratorių. Išjungus respiratorių Karen kvėpavo savo jėgomis. Tolimesniai jos priežiūrai ji buvo perkelta į prieglaudą, kur ji ir šiuo metu randasi. Ji yra maitinama skystu maistu per trūbelę įstatytą į skrandį. Šiuo metu ji sveria tik 68 svarus.

Kitas pavyzdys. 1979 metais New Yorke 83 metų vienuolį kunigą Joseph Fox operacijos metu ištiko širdies priepuolis. Po operacijos jis visą laiką buvo komoje ir galėjo kvėpuoti tik su respiratoriaus pagalba. Ligoninės neurologo ir neurochirurgo nuomone vienuolio smegenys buvo taip smarkiai pažeisti, kad jis jokių būdu normaliai funkcionuoti ateityje nebegalės. Po mėnesio laiko ligonio draugas Eichneris, kitas kunigas, pareikalavo teismo sprendimo, kad Joseph Foxui būtų išjungtas respiratorius ir nutrauktas dirbtinas kvėpavimas. Jis sakė, kad prieš keletą metų jiems abiem bediskutuojant Karen Quinlan nuotykį Joseph Fox pareiškė, kad jeigu jam taip atsitiktų tai jis norėtų, kad jo gyvenimas tokiomis priemonėmis nebūtų (Nukelta į 6 psl.)

Dalis publikos klausosi medicinos paskaitų. Pirmoje eilėje: Degėsiene, Bobelienė, Vaičaitienė ir kiti.

Gydyt ar...

(Atkelta iš 5 psl.)

tų pratestas ir respiratorius būtų išjungtas. Teismo prokuroras priešinosi Eichnerio reikalavimui. Teismui tebesprendžiant šią bylą pacientas mirė. Vis dėlto apeliacinis teismas išnešė sprendimą, kad jeigu pacientas būdamas sąmoningoje būklėje, yra pareiškęs norą, kad nepagydomos ligos atveju jo gyvenimas nebūtų pratęstas ekstrordinarinėmis priemonėmis, tai jo tas noras turi būti išpildytas. Užtenka ligonio globėjo arba jo draugo paliudymo, kad ligoniui būnant sąmoningam jis tokį norą yra pareiškęs. Šis sprendimas galioja New Yorko valstijoje. Ar kitose valstijose jis galioja pasakyti negaliu, nors pagal konstitucinę teisę, ligonis gali pats pasirinkti ar būti gydomu ar numirti be gydymo.

Dabar pažiūrėkime kokia yra teismo nuomonė kai ligonis nėra pajėgus pats padaryti sprendimą.

1981 metais New Yorko John Storer 52 metų, protiniai neišsivystęs ligonis buvo laikomas psichiatrinėje ligoninėje. Jis turėjo toli pažengusį šlapimo pūslės vėžį. Vėžio metastazai buvo pasklidę po visą kūną. Tos ligos pasėkoje jis turėjo didelę mažakraujystę. Ligoninės gydytojas paskyrė jam kraujo transfuziją, bet ligonio motina pareikalavo, kad kraujo transfuzijos gydytojas neduotų, o leistų jos sūnui mirti, motyvuodama tuo, kad kraujo transfuzija prailgina jos sūnui kančias. Gydytojas nesutiko. Ginčas atsidūrė teisme. Žemesnysis teismas pripažino, kad motina turi teisę daryti sprendimą, bet apeliacinis teismas paneigė tą teisę motyvuodamas, kad teismas negali leisti nukraujuoti, kad ir nepagydomu vėžiu sergančiam ligoniui, jeigu jis nėra pajėgus protiniai ir negali pats pareikšti savo nuomonės. Taigi, ne motina, bet tik pats ligonis gali daryti sprendimą ar jo gyvenimas turi būti pratęstas ar ne.

Sekantis nuotykis paryškina šį klausimą. 1979 metais, Floridoje, Broward County Abe Perlmutter, 73 metų amžiaus pacientas, sirgo skausminga progresyvine nugaros smegenų liga, vadinama amyotrophine lateraline skleroze. Su tokia liga žmogus neišgyvena ilgiau kaip tris metus. Jis buvo visą laiką sąmoningas, bet jam buvo labai sunku kalbėti. Jis kvėpavo tik su respiratoriaus pagalba, kuris buvo įstatytas į trachėją. Jis visą laiką skundėsi savo šeimai ir gydytojui skausmais ir sakėsi

Šiapus ir anapus

Pirenėjų Henrikas Stasas (5)

Vienuolynas ir katedra skaitomi taip pat manuelinio stiliaus šedevru. Abiejų šių pastatų kompleksas statytas iš labai švelnaus kalkakmenio, kuris anais laikais, saulės nušviestas, atrodė lyg paaukuotas. Dar ir šiandien, amžių dulkmis apneštas, jis dar tebespindi saulėje šilta medaus spalva.

nenorįs ilgiau gyventi.. Jis prašė išjungti respiratorių. Kelis kartus jis pats buvo jį išjungęs, bet ligoninės personalas respiratorių vėl įjungė. Perlmutterio advokatas užvedė bylą, prašydamas teismo leidimo respiratorių išjungti. Apskrities teisėjas leidimą davė, bet Floridos valstijos attorney general apeliavo į apeliacinį teismą ir pagrąsino, kad tas, kas be apeliacinio teismo sprendimo išjungs respiratorių, bus kaltinamas kaip padėjęs ligoniui nusižudyti. Apeliacinis teismas patvirtino apskrities teisėjo sprendimą ir respiratorius buvo išjungtas. Ligonis pasikankinęs dvi dienas numirė. Po 15-kos mėnesių Floridos vyriausias teismas patvirtino abiejų teismų sprendimus. Teismas sprendimą motyvavo tuo, kad Abe Perlmutter turėjo konstitucinę teisę apsispręsti ar būti gydomu ar numirti be gydymo.

Dabar pažiūrėkime kas gali atsitikti kai gydytojas paklauso šeimos prašymo ir išjungia respiratorių bei nutraukia ekstrordinarines priemones be teismo sprendimo. 1981 metais, Los Angeles mieste, Roy Herbert, 55 metų pacientas, buvo gilioje komoje. Buvo nustatyta, kad dėl jo smegenų sužeidimo jam nebuvo vilties pagyti. Jo gyvybė buvo palaikoma intravenosinėmis infuzijomis ir plaučių respiratorium. Jis buvo maitinamas skystu maistu per žarnelę įstatytą į jo skrandį. Jis gulėjo lovoje be jokio judėsio. Herberto šeimos reikalavimu gydytojas išjungė respiratorių. Išjungus respiratorių ligonis kvėpavo savo jėgomis. Tada gydytojas nutraukė intravenozines infuzijas ir dirbtiną per žarnelę maitinimą. Pacientas po kelių dienų mirė. Viena ligoninės medicinos sesuo apskundė gydytoją. Los Angeles distrikto prokuroras du gydytojus patraukė teisman už tad, kad pagal jo žodžius "...jų veiksmas buvo taip suplanuoti, kad atimtų žmogui gyvybę. Tai yra žmogžudystė..." Tai pavyzdys rodantis kaip yra kompliktuotas eutanazijos vykdymas.

(Bus daugiau)

Pro gilų, anglų perpendikuliariniam stiliui artimą, portala įėjome į katedros vidų. Čia jaučiamas dar didingesnis pastato išpūdis, negu iš lauko. Be galo gilios navos ir 4 eilės didingų kolonų užpildo šią milžinišką erdvę, kurią puošia ekspresyvus manuelinio stiliaus plastinis menas. Labai išpūdingi karaliaus Jono I ir jo žmonos Philipa sarkofagai, kuriuos laiko aštuoni liūtai. Reikia pastebėti, kad 14-tame šimtmečiu buvo labai ištobulėjęs portugalų sarkofaginis menas, kuris tuo metu iškilo į aukščiausią viršūnę portugalų plastinio meno. Manuelinis stilius čia taip pat labai ryškiai išskyla ir nebaigtoje oktogoninėje koplyčioje, kur atrodo norėta sujungti oriento ir portugalų jūrinės jėgos motyvus. Taip pat labai išpūdinga vienuolyno didžioji salė, kurios vienoj sienoj granite iškalta karaliaus Alfonso portretas. Čia ir du portugalų nežinomojo kareivio kapai: vienas jų skirtas nežinomam kareiviui žuvusiam I-jo pasaulinio karo metu Europoje, kitas - Afrikoje. Prie šių kapų stovi mirtinų ramybė karių sargyba, kuri - staiga į ją pažvelgus - atrodo lyg vaškinės figūros. Tad nenuostabu, kad viena mūsų bendrakeleivė norėjusi juos paliesti ir, tik vienam jų šyptelėjus, paaiškėjo apsirikiimas.

Iš salės, per plačias ornamentuotas maurų stiliaus arkas, išėjome į didelį vienuolyno kiemą. Kiemas puošiasi žalia augmenija, o jo centre auga 4 tamsiai žali kiparisai atrodę lyg skirtų jį į dvi dalis. Nežinau kiek tiesos, tačiau sakoma, kad viena dalis šio kiemo skirta meditacijai, kita - maldai. Už kiemo - aikštė su žaliuojančiais topoliais ir viename jo kampe įvairių suvenyrų prekyba. Pastebėjau čia daug įvairios keramikos ir ypač nemažai skoningai dekoruotų vazų. Tolima kelionė dar buvo prieš mūsų akis ir todėl suvenyrai per daug mūsų neviliojo.

Buvo karštas vidurdienis ir vėsios Atlanto bangos viliojo mus į netolimą žvejų miestelį Nazare. Tad sėdome į autobusą - kuris taip pat buvo vėsinamas - ir leidomės į pajūrį. Žali ir kvapnūs pušynai abejoje kelio pusėje tęsiasi iki pat Atlanto. Čia, tarp skėtinių pušų matėsi ir gražios 'quintos', privatūs portugalų namai, dekoruoti švelnių spalvų azulėjom. Pro autobuso langus pralekiantis gamtovaizdis atrodė lyg piešiniai pašto ženkluose.

Tolimoje virš žalių pušų jau matėsi mėlyna Atlanto juosta. Dar toliau pavažiavus šiame tamsiai mėlyname fone raudonavo ir Nazare pastatų stogai. O nusileidus į pakalnę ši nepaprasta pajūrio dekoracija iškilo visu savo grožiu. Miestelio priekyje ilgu lanku tęsiasi baltu smėliu padengtas paplūdimys, kurio vienas galas atsiremia į juodo bazalto uolą. Uolos papėdėje žvejai, į krantą ištraukę savo spalvingus laivelius, taisė tinklus ir ruošėsi naktinei žvejybai.

Siam kontrastiniam gamtos fonui Nazare, žvejai labai skoningai pritaikė ir savo laivelių spalvas bei rūbus. Ryškios kontrastinės spalvos - juoda, balta, mėlyna ir raudona - dengia jų laivelius, kaip ir tų pačių spalvų languotus marškinius ir kelnes. Tai finikiečių giminės palikuoniai, kurie savo kilme nepaprastai didžiuojasi. Be to, jie laikomi narsiausiais Europos žvejais. Savo mažais laiveliais jie kas naktį išplaukia į audringą Atlantą iš kur dažnai ir nebesugrįžta. Tad nenuostabu, kad šio miestelio gyventojai gyvena nuolatinio gedulo nuotakoje.

Nazare yra dviejų dalių miestelis: vieni gyvena prie pat Atlanto, vadinamoj Praia, kiti - uolos viršuje, Sitio. Apaatinėje miestelio dalyje susikongregavusi judri prekyba su daugybe įvairiausių parduotuvių - daugiausia suvenyrų ir Madeiros rankdarbių. Nepaprastai įdomu stebėti šį triukšmingą prekiautojų sektorių, kur galima sutikti turistus iš viso pasaulio. Tad viršutinės miesto dalies gyventojai atrodo sąmoningai pabėgę nuo triukšmo ir gausaus turistų anplūdžio.

Nazare - Portugalijos žvejybos centras ir žuvis yra jų pagrindinis produktas. Pietavime čia viename pajūrio restorane ir gardžiavomės skaniai iškepta žuvimi. Antras mėsos patiekalas atrodė tikrai ne žvejų specialybė. Papietavę vyko į Fatimą.

Iš pajūrio, siaura gatvele, mūsų autobusus užkopė į Paderneiros uolos viršų, viršutinę miestelio dalį Sitio. Išlipę iš autobuso, keletą minučių gėrėjomės pasakiška Nazare panorama: tamsiai mėlynas Atlantas, puslankiu - kiek akis užmato - besitęsianti balto smėlio juosta ir už jos balti, raudonais stogais namai atsiremę į žalius pušynus, o už jų, lyg fėjų skraistės, iš Atlanto slenką pilki rūko debesėliai.

Neilgai gėrėjomės šiuo žavingu Portugalijos pajūriu, nes turėjome dar siekti Fatimą ir iš ten grįžti į Lisaboną. Kelias iš čia į Fatimą vedė per neaukštus uolėtus kalnus, kuriuos dengė spygliuočių ir lapuočių miškai. Žemė nederlinga ir kalnų papėdėse ganėsi daugiausia ožkos ir avys. Vietomis matėsi menki sodai su kreivais alyvmedžiais ir nedideli pasėlių plotai. Tad nenuostabu, kad Fatima iki 1917 metų buvo niekam nežinomas Portugalijos kaimas. Čia Serra d'Aire kalnų papėdėje gyveno tik nedidelis skaičius vargingų, ramių žemdirbių. Įdomus šios vietovės pavadinimo atsiradimas. Istorijoje yra žinoma tik viena Fatima, būtent Mahometa jauniausioji duktė, kuri 632 metais mirė. Daugiau Fatimų taip ir nebuvo žinoma. O apie šios vietovės pavadinimą portugalai yra sukūrę savo legendą. Sekant jų legendą, 1158 metais šioje vietoje vyko krikščionių mūšis su arabais. Krikščionys užpuolė arabų alkazarą dalį maurų vadų išžudė, o kitus paėmė nelaisvėn. Tarpe belaisvių buvo ir pilies vado duktė Fatima. Vėliau ją pakrikštino Oureana vardu ir krikščionių vadas ją pasirinko už žmoną. Tačiau Oureana greit mirė ir jos vyras įstojo į

Alcobaca vienuolyną. Oureana buvo palaidota dabartinės Fatimos vietoje ir ten pat buvo įsteigtas nedidelis vienuolynas. Šalia vienuolyno išaugęs kaimas buvo pavadintas pirmąkart Oureanos vardu - Fatima.

Taip kaip šiandien Fatimos apylinkėje matomos besiganančios ožkos ir avys, taip ir 1917 metais čia ganė mažoji Lucia dos Santos, jos pusseserė Hyacinta ir pusbrolis Pranas Marto. Šios abi šeimos tada gyveno mažame kaimelyje Aljustres, kuris priklausė Fatimos parapijai. Čia vaikams beganant, kas mėnesio 13 d. - t.y. nuo gegužės iki spalio mėn. - pasirodydavo iš dangaus nusileidusi skaisti panelė, kuri prašė vaikų kalbėti rožinį ir visiems pasiaukoti Marijos nekaltai širdžiai. Vyktant šeštam pasirodymui, vaikams su didele žmonių minia čia išgyveno fenomenalinį saulės stebuklą. Stebuklą tuometinis Leirijos vyskupas pripažino irgi antgamtinio, o popiežius Pijus XII šią vietą pašventė Marijos širdžiai. Tuo metu čia buvusi tik Cova da Iria slėnio dauba, pilna akmenų su menka alyvmedžių ir ažuolų vegetacija. Šiandien čia stovi didžiulė bazilika, kuri 1946 metais buvo iškilmingai pašventinta. Bazilikos šonuose - lanko forma tęsiasi ilgos arkos, po kuriom karštomis dienomis ligoniai gali ilsėtis pavėsyje. Aikštės centre - didžiulė Marijos stovyla, o jos kairėje dengta, atvirais šonais nedidelė koplytėlė ir arti jos - žvakių aukojimo vieta. Aplink šią nepaprastai didelę aikštę žaliuoja pušys ir ažuolai.

Iš buvusio kaimo išaugo švarus, modernus miestelis su įvairiom parduotuvėmis ir keiliais viešbučiais. Tačiau ši vieta dar nedaug sukomercinta ir ypač jaučiamas didelis trūkumas viešbučių. Prieš keliolika metų čia man su žmona atvykus, taip pat nebuvo įmanoma rasti nakvynės.

Atvykome į Fatimą vėlyvą popietę, tačiau karšti saulės spinduliai dar skverbėsi pro tamsius ažuolų lapus ir lieknas pušis. Aikštėje buvo dar gana šilta. Maldininkų beveik nesimatė, nes Fatima paprastai lankoma tik kiekvieno mėnesio 13 dieną. Minėtoji atvirais šonais dengtoji koplytėlė tėvas J. Vaišnys, S.J. atnašavo šv. mišias ir pasimeldė ruošėms vykti atgal į Lisaboną.

Gražiu pajūrio keliu grįžtant, 100 km. kelias atrodė labai trumpas. Su gėstančiais saulės spinduliais pasiekėm Lisaboną, su kuria jau rytoj teks atsisveikinti. Iš čia, per pietų Portugaliją, vyksime į saulėtą Andalūziją - Costa del Sol pajūrį.

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DESIGN ENGINEERS

Experienced in designing rolls, pertaining to roll forming. Career opportunity.

Job security, competitive wage and fringe package.

Send resume to:

ROLL FORM DESIGN, INC.

16928 148th AVE.
SPRING LAKE, MICHIGAN 49456
(414-47)

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

Nepameskime galvos švenčių proga

Artėja Kalėdų ir Naujų metų linksmybės, pilnos nekasdieninių įvykių. Kadangi tokiu metu gali labai sutrikti net apdairaus žmogaus orientacija ir sveikas protavimas, tai čia norime jau iš anksto bent kiek praskleisti Teisybės pamušalą ir savo skaitytojams pateikti keleta naudingų patarimų.

Pirmiausia, prieš šventes jūs gausite daugiau ar mažiau atvirukų su sveikatos, ištvermės, šviesios ateities linkėjimais ir šventųjų bei avinėlių paveikslais. Bet tuo per daug nesidžiaukite. Žinokite, kad beveik visus tuos saldžius laiškėlius jums siuntėjai rašė taip pat keikdamiesi, kaip ir jūs keikiatės, jiems panašius siuntinėdami ir laužydami galvą, kaip įmančiau juose primeluoti.

Be to, tik pamastykite, ko verti tokie mandagumo žodžiai, kai laisvieji sveikina pavergtuosius, persisotinę alkanus, bedieviai linki religingiems giminėms ir draugams atgimti šventoje dvasioje, o girtuokliai — abstinenciams blaivybės?

Aišku, per šventes kaimynai ir draugai jus pakvies į svečius, sutikdami dar prieangyje laižys jūsų lūpas, dėkos už dovanas, prašys "būti kaip namie" ir vaišins geriausiais patiekalais šeiminkės šlovei padidinti. Bet vėl atsiminkite, kad po tų vaišių jūsų pagerbėjai, lygiai kaip ir jūs patys darote, rankiodami pusiau apgraužtus kaplūno gaidžio kaulus, grebodami nuo persiško kilimo išdrabstyta vinegretą, apžiūrinėdami įskeltas kristalo taures ir dar radę torte įsmeigtą cigaretės nuorūką, — savo tarpe išvadins jus nevalyvom kiaulėm, begemotais ir rupūžėm. O ypač, jeigu dar atnešėte menkesnės vertės dovaną.

Netikėkite ir jokiam švenčių metu prie stalo pasibučiavimais užantspauduotu ir šnapsu sutvirtintu susitaikymu su priešu, nes kadaise net apaštalas Judosius užgėręs vyno, bučiavo Kristų, o paskui jį išda-

tus, marškinius, kiklikus, pentyhozes ir pilvalaikius vis žymiai mažesnių išmielių ir nemėgiamų spalvų, kad po švenčių visą tą garderobę būtų galima vėl grąžinti parduotuvei ir atsiimti investuotus pinigus.

vė anų laikų Beginui.

Ir pagaliau — net per tokias klaidinančias metines šventes nepraraskite savo įgimtos zanavykiškos galvos. Žmona vyrui, o vyras žmonai pirkite dovanų ba-

IEŠKOME PLAČIOS VAIZDUOTĖS KORESPONDENTO

Mes čia gyvename tik trys lietuviai: vyras, žmona ir uošvė. Kadangi mūsų veikla tik šeimyninė, tai labai norėtume ją padaryti visuomenine, kad spaudoje praskambėtų ir mūsų lietuviškos pavardės. Tokiam čia užklydusiam laikraščio bendradarbiui prižadame gerai atlyginti.

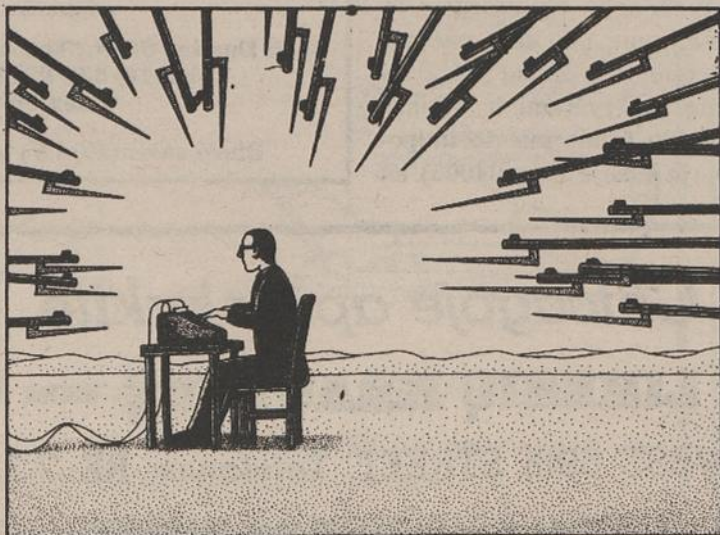
Kirklin, Tex.
52 Main St.

"MINIATIŪRINĖ LIETUVA"

Kaip atsimenate, dar prieš kelerius metus mūsų veiksniai ir paskiri patriotai net piktai ginčijosi, kokią būsimąją Lietuvą reikia ateityje atkurti. Vieni kartografai braižė ją savo žemėlapiuose etnografinę, aprėpiančią beveik tik žaliąją kalną, kiti istorinę — nuo Jiesios upelio ligi Juodosios jūros, o tretį atsarginę, — apimančią Cape Cod pusiasalyje Osterville ir Centerville krūmuose jau įtvirtintas mūsų vadų rezidencijas.

Bet pasirodo, kaip Los

GRĖSMĖS ATMOSFEROJE

"Nėra pavojingesnio darbo, kaip nors ir švelniai spaudoje pakritikuoti vieną ar kitą mūsų "absoliučiai teisingą" veiksnį ar daug asmeniškų draugų turintį karingą jo narį. Tada gali susilaukti grėsmės net ir iš paties dangaus, jeigu pasiryžusių tave sunaikinti priešų pritrūktų žemėje".

(Ištrauka iš įžymaus žurnalisto skundo privačiame laiške)

OPTIMISTIŠKAS ŠVENTINIS PASVEIKINIMAS

Sveikučiai, ponai, malonios ponios,
širdim pralinkę prie vienas kito,
Ak, ir merginos, tokios glamonios,
Dangaus mums duotos dėl apetito!

Sveiki, nevedę tėvai šeimynų,
Pamilę mamą ir dukružėlę,
Sveiki, nuo viskės, alaus ir vynų
žaliom rūtelėm gražiai apžėlę!

Sveiki, herojai, dar nekovoję,
Iš dolerėlio išsiperėję,
Garbė tautiečiui, kurs negalvoja,
O šiandien turi, ko neturėjo!

Sveiki, vienybės šulus išardę
Ir vėl surentę iš jų bendriją,
Pasibučiavę ir apsisparde,
Valdžios ištroškę ir apsiriję!

Sveiki, veikėjai, bare apkurtę.
Sveiki, tribūnoj triūbas iškėlę,
Gyvuok, liežuvi, brangiausias turte,
Jau išvadavęs mums tėviškėlę!

MUMS RAŠO

NAUJAS AUTORITETAS — NAUJI RŪPESČIAI

Vienas mūsų tautietis atsiuntė mums iš Lietuvos dabar gautą laišką savo giminaičio, kuris ten yra senas tarybinės spaudos ben-

Angeles "Draugo" korespondentas Ig. M. praneša, mums čia tą likiminį klausimą per ilgai svarstant, ten jau ir įkurta visiems priimtina "Miniatiūrinė Lietuva". O ji esanti "Forest Lawn kapinių kalnelyje, netoli šv. Kazimiero parapijos bažnyčios". Ten esą jau "sklypus įsigijo daugiau kaip 120 asmenų, ir atsiranda dar daugiau pageidaujančių". Korespondento nuomone, čia išsipildžiusi poeto Bernardo Brazdžionio pranašystė: "Lietuva, visur tavęs ieškojau. Apėjau pasaulio vietų daug. Ir ant žemės slenkščio kai sustojau, Viešpatyje Tėviškę radau".

Vadinasi, baikime rietenas, kraukimės į grabą pasidžiovintus dolerius ir — "Vyručiai, namo, sesutės, namo!"

Šuo gali įkasti žmogui ir bažnyčioje, jeigu jam, ten palindusiam po klaupkom, netyčia priminsi uodegą.

(Atsarginė išmintis)

dradarbis. Jame tarp kitko štai kas rašoma:

"...Mirė Brežnevas. Jūs turbūt juokiatės, kai aš verkiu kruvinom ašarom, nes kiekvieno mūsų vado mirtis nepaprastai pasunkina ir mano profesiją. Seniau buvau prisirinkęs stambų pluoštą Stalino kalbų ir jo raštų citatų, kuriomis išsmaigstydavau savo straipsnius, o po jo mirties — nors vyniok į visa tai silkes. Paskui susikaupiau po ranka daug Nikitos Chruščiovo, rodės, labai patvarios išminties, ir vėl viskas šuniui ant uodegos... Paskutiniame dešimtmetyje buvau išstudijavęs Brežnevą iki paskutinės raidės, susiklostęs pūdą jo įvairių kalbų perlų, o va ir vėl — nors pasišluostyk tai popieriais... Reikia vėl skubiai persiorientuoti naujo autoriteto pašlovinimui, o kaip žinote, "greitas darbas — kreivas vaikas", tad gali nepataikyti į liniją, ir — velniop iš redakcijos!"

KODĖL BUVO REIKALINGAS TOKS PAŽYMĖJIMAS?

Lituanistika besidomįs studentas J. K., kuris šiemet plačiau susipažino su Vinco Krėvės kūryba ir jo asmeniu, mus klausia, kam buvo reikalingas toks keistas 1941. VI. 5 išduotas šiam rašytojui valdžios pažymėjimas:

"Pažymima, kad Lietuvos TSR Mokslų Akademijos prezidentas prof. Vincas Krėvė-Mickevičius savo bu-

(Nukelta į 8 psl.)

Pro mėlynus akinius...

(Atkelta iš 7 psl.)

te turi nuosavą moksline biblioteką (5000 tomų), kuria jis naudojasi moksliniam-literatūriniam darbui, ruošdamasis paskaitas bei rašydamas mokslo veikalus ir dailiosios literatūros kūrinus".

Paklausėjas pastebi, kad čia niekam nėra į galvą neateina mintis tikrinti, ką kuris mokslininkas savo namuose turi ir skaito, tad esą gal buvo įtariama, kad Krėvė buvo tas knygas pavogęs?

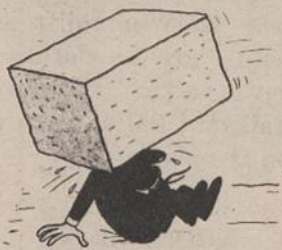
Mes manome, kad tas pažymėjimas jam buvo duotas kaip tik dėl to, kad NKVD iš rašytojo knygų neatimtų ir jo nepasodintų į kalėjimą už nekomunistinės literatūros laikymą, nes mokslas privalo būti tik tarybinis. Ar gerb. J. K. dabar aišku?

UŽ KOKIUS NUOPELNUŠ?

Kone visi Lietuvą lankiusieji mūsų turistai skundžiasi, kad tenai leidžiama iš Vilniaus nuvykti tik į Kauną, Trakus ir Druskininkus. O štai Floridoje gyvenantis Jonas Mileris-Dzūkėlis, kaip viešai "Gimtajame krašte" giriasi, net su žmona apvažinėjo dar ir Anykščius, Vabalninką, aplankė daug kolūkių Suvalkijoje, per Prienus pasiekė Alytų, Krokialaukį, Simną, prie Simno gimtąjį Atesnykėlių kaimą ir, šitaip keliaudamas į priekį, priėjo išvadą, kad "eina į priekį ir visas tėviškės gyvenimas".

Idomu, kodėl neleidžiama ir kitiems tėvynės lankytojams šitaip "pajudėti į priekį"? Turbūt tas liaudies sūnus Dzūkėlis kokiam nors aukštam tarybiniam pareigūnui nupirko automobilį?

HONORARAS

"Nors dejuojama, kad iš-eivijos visuomenė savo menininkais reikiamai nesidomi ir jų neparemia, bet kai kurie išymesnieji kartais susilaukia ir visai nesitiktoto honoraro."

(Iš spaudos pagraudėnimų)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Augsburge nugriautas lietuviškas kryžius...

Antanas Laukaitis

"Miestas prašo aukų. Gydytojas paieško savo tautiečių — Ieškomos senos fotografijos".

Tokiomis didelėmis antrašėmis Augsburgio dienraštis "Augsburger Rundschau", savo spalio 18 dienos laidoje įdėjo nuotrauką ir sekantį aprašymą, apie lietuvių po karo pastatytą kryžių, kurio remontas jau yra pradėtas ir šiam remontui aukos yra renkamos ne tik Vokietijoje, bet ir Amerikoje bei Australijoje.

"Ar turi būti dabar tas kryžius nugriautas?", niauriu balsu teiraujasi senyvo amžiaus praeivis. Ir vėl jis žvilgteli, jau draugiškiau, kai jam buvo nuraminančiai paaiškinta, kad kryžius bus tik laikinai pašalintas. Laiko dantis lietuvišką kryžių krinto taip stipriai, kad atnaujinimo nebuvo galima išvengti.

Profesionalų gaisrininkų didžiulis keltuvas pakėlė virš dešimties metrų aukštumo ir dviejų su puse tonų sunkumo medinį kryžių nuo žemės, kad jį pristatyti į dailidės dirbtuvę, kur su-kirmijusios medinės kryžiaus dalys bus pakeistos kitomis.

Gimtinės ilgesys

"Dievo palaimos maldaujant, savo geradariams dėkojant ir prisimenant žuvusius, karo nublokšti į Augsburgą lietuviai pabėgėliai, pastatė tą lietuvišką kryžių, kuris liudytų, kad jie ilgisi savo gimtinės ir geidžia jos laisvės" — tai yra to svaraus kryžiaus istorija. Ji ant keturių kamieno kampų, keturiomis skirtingomis kalbomis yra meniškai išdrožinėta. Kunigaikštis Fugger-Babenhause tam reikalui paaukojo šimtametį ažuolą.

Nė vienas žmogus negali šiandien pasakyti, kodėl kryžius, su savo ypatingu spindinčiu vainiku, kai kurių augsburgiečių, yra "Latvių kryžiumi" vadinamas. Gi tas kelių tūkstančių pabėgėlių būrys, kuris pastatė šį kryžių, buvo lietuviai, kurie tada apsigyveno buvusiose UNRRA stovyklose

ir jį pastatė kaip dėkingumo ženklą už žmonišką priėmimą Augsburgėje. Po valiutos pakeitimo, žmonės buvo išblaškyti įvairiomis vėjo kryptimis: didelė jų dalis išvyko į Ameriką ir Australiją.

Dr. med. Arūnui Laukaičiui, gimusiam Lietuvoje ir savo praktiką turinčiam Augsburgėje nebuvo lengva sužvejoti tautiečius, pokiešius laiku tada prisidėjusius prie šio kryžiaus pastatymo. "Mes lietuviai, savime aišku, norim prisidėti prie šio kryžiaus atnaujinimo išlaidų", sakė dr. Laukaitis.

Pradinė, numatyta 10,000 vokiškų markių suma, vos padengė atnaujinimo išlaidas, jeigu už saugojimą ir naują kryžiaus pastatymą, valdžios įstaigos nieko neimė. Fuggerio pilis vėl davė iš kunigaikščio miškų naują ažuolą, kaip pripažinimo ir noringumo ženklą tam reikalui pristatyti.

Nemalonus atidengimas dar pabrangino šio kryžiaus atnaujinimą. Tai buvo pastebėta tik po to, kai kryžius buvo nuimtas ir paguldintas. Nustatyta, kad spindinčio vainiko centre, kur "Christus-Korpus" kabėjo, jo tik dvi rankos teliko ir tik dėl to, kad jos buvo prikabinotos prie skersinio kryžiaus balkio. Neskaitant Kristaus pavidalo, trūksta taip pat vienos iš keturių šventų statulų, keturiomis dangaus kryptimis, buvusių kryžiaus liemens.

"Būtų nepaprastai svarbu gauti seną kryžiaus paveikslą, kad galima būtų trūkstantis dalis, arčiausiai originalui, išdrožinėti", prašo buvusius augsburgiečius ir kitus lietuvius, Theo Gandenheimer, Augsburgio miesto patarėjas (Stadt-rat), kuris savo laisvalaikius praleidžia ir su draugais aplanko miesto pakraščius ir rūpinasi įvairiais kryžiais, jų priežiūra ir jų išlaikymu. Jis taip pat susirūpino ir mūsų lietuviškuoju kryžiumi ir atidarė išlaidų fondą miesto taupomoje kasoje (Nr. 04006) su

pastaba: ūkio skyrius 13651177-3007.

Visuomenė aukoja

Pirmoji suma 430 markių buvo suaukota Muencheno lietuvių, kurių ten nors ir labai mažai gyvena ir, daugumoje, yra pensininkai, tačiau prie kryžiaus atstatymo jie nuoširdžiai prisidėdė.

"Po to kai mūsų laišškai pasieks Ameriką ir Australiją, mes tikimės iš ten susilaukti daugiau aukų", laikraščio korespondentui pasakė dr. Laukaitis.

Australijoje, nors ir gyvena nedaug buvusių Augsburgio lietuvių stovyklų gyventojų, tačiau prie šio lietuviško darbo prisidėdė ir aukoja nemažai mūsų tautiečių. Jau yra surinkta virš 1500 vokiškų markių ir tikimasi surinkti apie 2000 markių, kas šiek tiek padės atstatyti šį gražų lietuviškąjį paminklą, Augsburgio mieste taip gražiai bylojančią dalį Lietuvos ir lietuvių

pabėgėlių gyvenimo istorijos.

Turintieji kryžiaus nuotraukų ir norintieji prisidėti prie šio lietuviškojo kryžiaus finansinės paramos, prašomi aukas siųsti: Dr. med. A. Laukaitis, 8900 Augsburg, Friedberger Str. 119, West Germany.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ MENO KONKURSAS

Vasario 16-tosios proga Čiurlionio Galerija skelbia 1983 m. jaunųjų lietuvių dailininkų meno konkursą. Kviečiame jaunimą (iki 30 m. amžiaus) pristatyti savo darbų skaidres arba spalvotas nuotraukas iki 1983 m. sausio mėn. 15 d., pažymint techniką dydį, vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį į: Čiurlionio Galeriją, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Atrinktų darbų paroda numatyta 1983 m. vasario mėn. 11 d. Čiurlionio Galerijoje, kurios atidarymo metus bus įteiktos premijos ir atžymėjimai.

Čiurlionio Galerijos Valdyba

Simon's TRAVEL

kviečia sutikti
Kalėdas ir N. Metus
su gimtinėmis **Lietuvoje!!**
gruodžio 20—sausio 3 d.
Skubėkite užsisakyti vietas!!!

* Priimame užsakymus šventinėms dovanoms giminėms Lietuvoje (automobiliams ir t.t.).
* Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, vyru ir žmonai, broliui ar seseriai.
Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus pataravimas.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1983!!!

1. Gegužės 12	7. Liepos 21
2. Gegužės 19	8. Rugpjūčio 11
3. Gegužės 26	9. Rugsėjo 1
4. Birželio 23	10. Rugsėjo 8
5. Liepos 7	11. Spalio 6
6. Liepos 14	12. Gruodžio 19.

Skelbiamos išvykimo dienos iš Toronto — vienos arba dviejų savaitių kelionių į Vilnių, arba Vilnius bei kiti Europos miestai.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu —
veikiančiu jau 23 metai
2385 Dundas St. W., Toronto, ONT. Canada M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060.
Telex 06-986766 TOR
Biuro savininkai Vytas ir Audronė Siminkevičiai

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKI

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Antrasis Pirčiupis...

Bolševikų siautėjimas Merkinės apylinkėse

(4) Rašo ok. Lietuvos pagrindžio laikraštis Aušra

BUVO TOKS MASKVOS PLANAS ...

Dėl tokių baisių tragedijų piktinosi ir jaudinosi nukentėjusių artimieji, kaimų gyventojai, vietinės valdžios atstovai ir net komunistai. Vyko kartą Alytaus apskrities aktyvo pasitarimas. Jo dalyviai skundėsi čekistų žiaurumu. Alytaus miškų urėdijos atstovas pateikė nušauto girininko Revucko dokumentus, papasakojo apie paimtus iš nušautojo 26,000 rublius valdiškų pinigų. Kiti papasakojo siaubingus įvykius jų apylinkėse. Merkinės paruošų igaliojimo papasakojo, kaip jis pats buvo išvilktas iki nuogumo ir tik per stebuklą likęs gyvas. Alytaus apskrities partijos sekretorius susijaudinęs taip atsakė: 'Ką aš čia išgirdau - man baisi naujiena. Jei jie taip ir toliau elgsis - mus visus sunaikins.'

Kiek vėliau, susikūrus Varėnos rajonui, kuriam priklausė dalis Merkinės valsčiaus, pirmasis rajono partijos sekretorius Kalčys dėl panašių skundų aktyvui pasakė: 'Čia bus banditų, persirengusių kariškių, darbas. Kitaip aš būčiau viską žinojęs. Aš išaiškinsiu.' Po savaitės jis aktyvui štai ką pridūrė: 'Sis reikalas ne mums priklauso spręsti. Yra sąjunginė valdžia, ji viską tvarko!'

Vėliau buvo kalbama, kad buvo toks Maskvos planas - visą Lietuvą sunaikinti - apie kurį iš lietuvių žinojo vienas Guzevičius (Aleksandras Gudaitis-Guzevičius, 1944-45 m. buvo valstybės saugumo komisaras, dalyvavęs Kremliuje Stalino paruošto plano Lietuvą pertvarkyti). Tai bent buvo planas, kad net toks niekas kaip Guzevičius, supratęs to plano esmę, apalpo. Prieš

mirtį vienam savo pažįstamui 1969 m. pradžioje jis šitai papasakojo. Mums neatpasakojo tas asmuo Guzevičiaus prisipažinimo, tik pasakė, kad ką jis išgirdęs, tai buvęs bausis planas. Šitai gali būti tiesa, nes ir Suslovas yra pasakęs, kad Lietuva bus, bet lietuvių nebus.

Gal būt, kad vietos valdžia pokario metais apie Maskvos užmačias nieko nenutuokė, kaip nenutuokia ir šiandien, kaip iš tikrųjų Maskva žiūri į lietuvių tautą.

KERSTAS
V. KRĖVEI-MICKEVICIUI

Visi gerai žinome, kas lietuvių tautai buvo Vincas Krėvė-Mickevičius, kaip jis buvo įtrauktas į Lietuvos vyriausybės sudėtį 1940 metais, rusams okupavus Lietuvą. Taip pat 'Lietuvos archyvuose' skaitėme jo pasakojimą apie savo veiklą toje vyriausybėje. Zinome, kodėl jis 1944 m. pasitraukė į Vakarus.

Apie visą tai žino ir Maskva kuri isakė sunaikinti visą, kas yra susiję su V. Krėve-Mickevičium.

1944-45 metais Subartonyse Krėvės tėviškės neliko nė žymės: sunaikinti trobesiai, iškirstas nedidelis sodelis, užgriautas šulinys, sunaikintos tvoros. V. Krėvės-Mickevičiaus giminės išterioti ar išblaškyti. Sesers Sasnauskienės, gyvenusios Ilgininkų km., sūnus nušautas. Kita sesuo - Jovarauskiene iš Merkinės - su vaikais dingo Sibire. Mickevičiaus (V. Krėvės tėvo antra šeima) šeima po Stalino mirties buvo grįžusi iš Sibiro, bet negavusi leidimo Lietuvoje prisiregistruoti ar įsidarbinti, grįžo atgal Sibiran. Žodžiu, rašytojo artimieji bei tolimesni

giminaičiai visi buvo atrasti, išaiškinti ir nuterti.

Po kelių metų Maskva respublikinėje spaudoje leido paskelbti melagingų žinių apie V. Krėvę, apie jo gyvenimą JAV, apie jo 'apgailėstą' dėl emigravimo, kai šis jau buvo miręs. Lietuvių tauta beveik nieko nežinojo, kaip Maskva buvo užpykusi ir kaip ji pasiėmė su Krėvės tėviške, su jo artimaisiais. O lietuviams jis ir toliau liko brangus. Jo raštai toliau šildo lietuvių širdis. Šių jausmų negalima atimti iš lietuvių. Tai suprantama ir Maskva. Ir su tuo turėjo skaitytis, ypač po Stalino mirties.

Po daugelio metų Raitininkų kaime buvo nusavintas namas, panašus į buvusį Subartonyse Mickevičių namą, atvežtas į Subartonį ir toje pačioje vietoje perstatytas. Jame įrengtas šio toks V. Krėvės-Mickevičiaus muziejus. O šiame muziejuje nieko nėra susijusio su V. Krėve bei jo giminėmis. Vien išlikusios tos vietos, kur V. Krėvė gimė, augo ir atvažiuodavo pavišėti, atostogų praleisti.

ALYTAUS RŪSIUOSE

Kalbėjomės su pensininku, kuris 1944-46 metais Alytuje buvo aukštu pareigūnu, gerai atsimena tų dienų įvykius. Pasak jo, 1944 m. lapkričio - 1945 m. birželio mėn. Alytuje buvo labai daug areštuotų, tardomų ir kankinamų arešto vietose aplinkinių kaimų ir miestelių lietuvių. Tarpe jų buvo daug ir iš sunaikintų Merkinės valsčiaus kaimų.

Stai ką prisimena iš tų laikų vienas iš šio rašinio bendraautorių.

Mane areštavo 1944 m. gruodžio 27 dieną. Tą dieną

dar daug kas nedrįso sugrįžti į Klepočių, Lizdų ir kitų kaimų nusiaubtą apylinkę, nes kai mane nuvedė pas kaimyną, ten radau vieną areštuotą Lizdų kaimo sukrūvintą vyrą, sėdintį kampe ant grindų. Iš karto pamaniau - persautas, tačiau vėliau paaiškėjo, kad buvo sukrūvintas nuo mušimo. Čia atsidūrė daugiau mūsų kaimo areštuotų. Mane nusiūvė į kitą kambarį, kur kareiviai parsigriovę mane mušė lazdomis, spardė kojomis, o viršininkai apsiėmė šaukė, kad atiduočiau šautuvą ir šaudmenis, kurių aš niekada nebuvau savo rankose turėjęs. Jokių kitų kaltinimų nepateikė. Kada liepė keltis, pajutau iki tol nepatirtą didelį dešinės pusės apatinių šonkaulių skausmą. Spardydami kareiviai man sulaužė du šonkaulius. Su didžiausiu vargu atsikėlęs, buvau išstumtas lauk. Vežimuose sėdėjo visi areštuoti. Vos įlipau ir aš į vieną vežimą. Vežė į Merkinę, kur uždarė rūsyje. Ten buvo daugiau areštuotų. Jų tarpe buvo taip sumuštų, kad negalėjo paeiti. Kalbėjomės pašnibždomis. Niekas nežinojo, už ką areštavo, kodėl visus beveik iki vieno taip mušė. Po poros dienų mus pėsčius nuvarė į Alytų. Buvome alkani, sušalę. Man buvo labai sunku kvėpuoti, eiti. Vargais negalais pasiekėme Alytų. Mus sugrūdė į naujai iškastą bunkerį Basanavičiaus gatvės viduryje netoli turgavietės. Visi netilpome. Kitus nuavare kažkur kitur. Po poros dienų buvome pervedti Vilniaus gatvėn į perpildytą buvusį žydo alaus sandėlį-rūsį. Čia radome

daug ligonių, sumuštųjų. Ant sutrintų šiaudų kampe raitėsi, šaukdamas pagalbos, mokytojas Rėklys (Seirijų valsč., Avižienių km.). Jo sirgta inkstų uždegimu dar namuose, o čia bausios sąlygos, naktiniai tardymai ligą dar pasunkino. Daug kas nusirengė, prieš nedidelį langelį, rinkosi utėles, kiti rodė niežų subiaurotą kūną. Pastarieji buvo čia seniau sugrūsti. Po kelių dienų mane su kitais nuvedė prie turgavietės esančio namo rūsin. Šiame name prieš karą buvo Misiukienės kėpykla. Čia taip pat radome daug žmonių iš visų Alytaus apskrities valsčių. O dar vėliau mūsų keletą nuvedė į saugumo rūšį (daktaro Kučirkos name).

Iš besikeičiančių sužinojome, kad areštuoti buvo laikomi dar keliuose Alytaus rūsiuose. Visur su areštuotais buvo elgiama barbariškai, tardoma tik naktimis ir, aišku, mušama. Mūsų prižiūrėtojai buvo daugiausia tokie, kurie vokiečių okupacijos metais dėl įvairiausių priežasčių slapstėsi. Zydas J. Fadzevičius (berods iš Jėzno) gelbėjosi nuo vokiečių persekiojimo, Tertelis (pavardės tiksliai neatsimenu) iš Marcinkonių valsč. buvo vokiečių ieškomas dėl bendravimo su pabėgusiais žydais, o vienas prižiūrėtojas vokiečių okupacijos metais policijos ieškotas dėl vagysčių, kaip kad prižiūrėtojas Barkauskas. Sie prižiūrėtojai naktimis išvesdavo areštuotus tardymams ir padėdavo juos mušti. Buvo kalbama, kad iš prižiūrėtojų vienas Tertelis buvo žmoniškas.

(Bus daugiau)

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

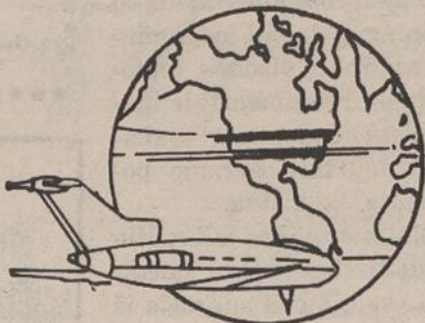
NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

■ laiškai Dirvai

KODEL "VALSTIJOS", O NE VALSTYBĖS

"Dirvos" ir daugelio kitų lietuviškų laikraščių bendradarbiai kažkodėl Amerikos valstybes vengia vadinti tikruoju vardu, bet išsigalvoja kažkokį nevykusį naujadarą "valstiją".

Ohio, Illinois, California, Florida ir kitos šio žemyno valstybės pilnai išpildo visus pagrindinius nepriklausomų valstybių reikalavimus: kiekviena jų turi savitą savo gyventojų daugumos patvirtintą konstituciją, dviejų rūmų parlamentus, nepriklausomą teismų sistemą, vyriausybę ir tiksliais sienomis ribotą teritoriją. Tad kogi daugiau ir bereikėtų šių valstybių suverenumui pateisinti? Tiesa, visos jos dalį savo suvereninių teisių yra perleidę federalinei valdžiai. Tačiau tas nei kiek nesusiaurina jų nepriklausomybės, nes jos yra pasilikę sau teisę laisvu nuru iš federacijos pasitraukti.

Naujai susikūrusių Afrikos žemyno politinius junginius mes nevengiame vadinti pilnomis valstybėmis. O gi viena iš jų net vyriausybės nepajėgė sudaryti, nes visoje tautoje nesudaro dešimties raštingų piliečių... O tuo tarpu milijonines kultūringas šio žemyno valstybes norime pravar-džiuoti valstijomis.

Priėmę "valstijų" naujadarą turėtume ir jų federaciją vadinti Jungtinių Amerikos Žemyno Valstijų Sąjunga, o vis dėlto vadiname Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis.

Lygiai taip pat ir šių valstybių parlamentus nederėtų pravardžiuoti seimeliais. Jeigu jau nenorime šių dviejų rūmų vadinti parlamentu, tai bent vadin-kime pilnu seimo vardu.

Jonas Daugėla
Ormond Beach

Red. pastaba: Liet. Enciklopedijoje randame, kad valstybė yra nepriklausomas pilietinis vienetas, o valstija įvardas federacinės valstybės sandams vadinti. Iš 50 tokių sandų yra sudaryta JAV federacija. O dabartinės liet. kalbos žodynas aiškina: valstybė — organizuota politinė bendruomenė turinti savo aukščiausią valdžią. Valstija — turintis savivaldą valstybinis teritorinis vienetas (JAV, Meksikoje, Brazilijoje, Venesueloje).

KULTŪRINGA AR NEKULTŪRINGA?

Dirvos š. m. 10 nr. T. Klyga siūlė "atmesti" mergautinių pavardžių priesagą ytė, aitė, utė, o vartoti tik galūnę ė. Vėliau šitoki

siūlymą dar parėmė tuo, kad kelios merginos savo pavardes taip susitrupe-nusios (Deveikė, Juodvalkė). Čia pasakytina, kad šitaip trumpinti nėra slinkties net Lietuvoje, kur san-trumpos taip mėgstamos. Tai tik pavieniai atsitiki-mai, neverti dėmesio. T. Klygos siūlymo keistumą (ir juokingumą) iškėliau spaudoje (Dirvoje, Pasau-lio Lietuvoje). Jam tatau labai nepatiko.

Užtat Dirvos š. m. 41 nr. jisai parašė straipsnį "Iš-mokime kultūringai ginčytis". Jame prikiša man, kad aš metęs jam savo susikur-tą priekaištą, iškrepęs jo mintis, jų nesupratęs... o juk mergautinių pavardžių siūlyma iškėlė ne kas kitas, o tas pats T. Klyga. Rašė jis lietuviškai, tad gerai su-pratau. Kai tą išmonę kri-tiškai čiuptelėjau, ogi žiū susilaukiau jo atkirčio — aš nekultūringai rašęs!..

Kartą nušnekėjęs, T. Klyga jau rašo Dirvos š. m. 41 nr. sieksninį straipsnį ir moko, kaip spaudoje kultūringai ginčytis, paminėdamas 3 tokio kultūringumo privalumus. Man kaip man, bet tą pamokslą pirmiausia derėtų pačiam T. Klygai pasiskaityti.

Kęst. Žygas
Cleveland

Red pastaba: Kad skai-tytojams būtų suprantamesnė šio ginčo priežastis, perspausdiname T. Klygos skiltelę Kalbos vargai iš Dirvos Nr. 10. Tuo ginčą baigiame.

Kalbos vargai

T. Klyga

Vienam savaitrašty, ap-žvalgoj apie mūsų žurnalus, grubiai užpulta viena Met-menų recenzentė, esą — "Negali žmogus atsistebėti, kaip galima absoliutaus tikslumo reikalauti iš kitų, kai pati recenzentė lietuviš-kai nesugeba parašyti nei savo mergautinės, nei per vedybas gautos pavardės"...

Gyva kalba laiko eigoje kinta, o į naujoves visada išslyk šnairuojama. Bet tik tikri žinovai nustato, kas tinkama ir kas ne. Ar ne-atėjo laikas ir mūsų mote-rim nusimesti mažiškas priesagas? Nors gaila se-novinių puošmenų, bet nauji laikai laukia ir nau-jas vėžes. Neseniai at-metėm dviskaitą, keletą vie-tininko linksnių, nors tai prasmingi kalbos turtai. Gal jau eilė ir tom priesa-gom: ytė, aitė, utė (tarmiškai dar: aičia, yčia, ikė). Juk jauni vyrai šeimoj anksčiau irgi turėjo panašių priesagų, net dvilinkų: aitis, elis, ulis, ukas, onis, ėnas etc. Tėvas Miežys, o sūnus buvo jau Miežaitis arba Mieželis, šio sūnus tapo Mieželaičiu (ar Miežaičiu-nu), jo vaikai — Mieželai-tukai. Taip vis ilgėjo pavar-dės: Urba — Urbutis — Ur-butėnas — Urbutėnaitis...

Betgi vyrai dabar nebe-ilgina pavardžių, sūnūs ly-

giuojasi su tėvu, kodėl drausti moterim tą teisę? Jei pvz. tėvas ir sūnus vie-nodi — Saulaitis, gal ir dukteriai tiks ta pati pa-vardė, vien sava galūne: Saulaitė. O mažiškinė lytis suaugėliui nė netinka. Ne tik Saulaitė, dar ir poetė Eglė Juodvalkė naujaip rašosi (ne Juodvalkytė). Ir tai ne naujovė: Lietuvoj nejauna moterį arba vieni-šą, našlę — kartais taip trumpai ir vadino pvz.: Bal-čiūnė atėjo; aš su Mačioke susibariau; senoji Gurauc-kė mirė...

PAGERBKIME SKONĮ

Artėjant Kalėdų šven-tėms, pagal šio krašto įsi-galėjusius įpročius, sveiki-nimų ir dovanų laukia visi, nuo šiukšlių vežėjo, pašti-ninko, iki laikraščių išne-šiotjo. O pašto dėžutėse susigrūda dešimtys prašy-mų aukoti įvairiems kil-niams tikslams — misi-joms, badaujantiems afri-kiečiams, ir t.t. Savaimė suprantama, kad ir mūsų visuomenė ta proga negali nepasinaudoti. Su saiku pri-taikius, tai gražus papro-tytis, kad ir pačia kukliausia dovana prisimenant mūsų spaudą ir kitas, finansinės paramos reikalingas lietu-viškas institucijas. Jau dau-gelį metų kai kurie mūsų laikraščiai savo skaityto-jams siuntinėja dailiai at-spausdintus, skoningus ka-lendorius su mūsų tautinė-mis šventėmis ir turtingu vardu. Tokie kalendoriai yra labai mėgiami, vertina-mi ir ištisus metus naudo-jami. Už juos dauguma at-silygina savo kuklia ar di-desne suma pinigų. Taip pat kasmet gauname ir kalėdi-nius atvirukus su prašymu už juos atsilyginti, jų dau-giau užsisakyti ir tuo pa-čiu paremti lietuvišką spau-dą. Principe toks siūlymas būtų tvarkoj. Mums stinga dailių, su gerais teksta-is lietuviškų šventinių atviru-kų. Tačiau ligšiolei gauna-mų atvirukų kokybė kas-met menkėja ir pagaliau pasiekia tokį lygį, kad jų naudoti negalima, jei nenorima užgauti savo artimų-jų gražių švenčių proga.

Jau mūsų akyse išlepo nuo gausybės amerikietišku skoningų, dailiai pagamin-tų atvirukų visomis temo-mis — religinėmis ir pa-saulietiškomis, su tinka-mais teksta-is, gerame po-pieriuje, be klaidų.

Šių metų vieno laikraščio atsiųsti lietuviški kalėdi-niai sveikinimai susideda iš keturių Dievos Motinos pa-veikslėlių, paprastai tinka-mų maldaknygėms. Gelto-nas atvirukas su Aušros Vartų Dievo Motina net dėl savo užrašo yra nepriimtinas, kai primityviai bandyta ant "Vartų" padėti nosi-nę, o išėjo tik šalimais... kablelis. Ir jau pats pava-dinimas "Aušros Vartų šv. Panelė" ir mums, ir mūsų jauniausiai kartai yra sve-timas. Mes Aušros Vartų

Mariją vadiname arba "Dievo Motina" arba pa-prastai "Aušros Vartų Ma-rija"... Atvirukai matomai nupiešti menišką gyslelę turinčios ses. Mercedes, ta-čiau tiek jų techniškas api-pavidalinimas, spalvų pa-rinkimas, tiek nubodės, šab-loniškas tekstas nekelia šventiškos Kalėdų nuotai-kos ir nepatenkina paties kukliausio skonio.

Keista, kad to paties lai-kraščio redaktoriai savo straipsniuose primygtinai reikalauja refinuoto publi-kos skonio, sukritikuojant profesionalus menininkus, išgiriant mėgėjus, tačiau to paties netaikant savo gami-niams. Toks dvigubas ma-tiklis verčia abejoti bet ko-kio jų tvirtinimo sąžiningu-mu. Reikia tikėtis, kad atei-nančiais metais atsiras as-menų, kurie mūsų rinkai paruoš gražių, skoningų ka-lėdinių atvirukų su kalėdi-nės nuotaikos ir minties niu ansais, gyvenimiškes-niais ir įvairesniais teks-tais. Jei sveikinimuose ir dera religinis elementas, atsižvelgiant į tai, kad Ka-lėdos yra Kristaus gimimo šventė, tai vistik negalima ignoruoti ir paties Kalėdų pasaulietiško elemento — džiaugsmo, grožio linksmu-mo, geros valios, ir t.t. Ne-užmirškime, kad pagrindi-nis Kalėdų simbolis yra

praktinė, Kūdikėlis Kris-tus. Toliau seka jaunimui Kalėdų senelis, papuoštos eglutės, žvakių spindėji-mas, Rytų žvaigždė ir Trys Karaliai.

Būtų nesąžininga, jei ne-paminėčiau dar vieno atvi-ruko, kuriame grafikos sti-liuje yra vaizduojama pra-kartėlė, apsupta lietuviško stiliaus kryžiais. Deja, nors palyginti menišką, jis su-kelia niūrią nuotaiką savo juoda ir blyškiai raudona spalvų kombinacija. O virš-ką tik gimusio Kūdikėlio galvos kryžiai... Žodžiu, jei atvertus atviruką nebū-tų pastebimas žodis "Kalė-dos" jo tekste, niekam į gal-vą neateitų, kad tie atviru-kai skiriami Kalėdų sveiki-nimams. Ar nebūtų papras-čiau ir sąžiningiau stačiai kreiptis su prašymu paa-uoti spaudai, o neapsunkinti skaitytojų tokiomis siunto-mis? Tai tik skurdus ban-dymas įsiūlyti prekę, ne-kreipiant dėmesio į tos pre-kės paskirtį ir kokybę.

Aurelija Balašaitienė

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST
Andrew Kaul Memorial Hospital, a 240 bed acute and skilled nursing facility located in northwestern Penn-sylvania, is accepting applications for a full-time staff physical therapist. Varies caseload, consisting of both inpatients and outpatients. Must be licensed or eligible for licensure in Pennsylvania. Excellent salary and fringe benefit program. Qualified candidates should submit their re-sume to or call the personnel director, Andrew Kaul Memorial Hospital, St. Marys, PA, 15857. (814) 781-5790, Ext. 387. An equal opportunity em-ployer. M/F. (46-5)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

IMPORTANT CONSIGNMENT... UNSOLD CONTRACTED MERCHANDISE CAREFULLY SELECTED... FINE AND VALUABLE
★ **PERSIAN** ★ ★ ★ ★ **AFGHAN** ★
★ **CHINESE** ★ **TURKISH** ★
RUG AUCTION

FRIDAY DEC. 3RD AT 8 PM; Exhibition from 7 PM

See Oriental Rugs consisting of the finest grade of Hereke, Kula, Yagzi-Bedir, Kashan, Tabriz, Qume Silks, Nain, Kerman, Ardebil, quality contract Boukharas, Chinese & Indians.

A complete shipment of carefully selected Persian and other Oriental rugs and carpets has been stored in a warehouse and held pending interim financing arrangements & forwarding instructions. The interim arrangements have now lapsed and those financially concerned have ordered an immediate clearance BY AUCTION.

This shipment has been cleared by customs and moved to:

STOUFFER'S SOMERSET INN

3550 Northfield Rd., Shaker Hts., Ohio

Auctioneer: Col. M. M. Nejad, Broker and Manufacturers Rep., 919-454-6060

TERMS: Cash, Check, or American Express Card. We Buy Old Rugs. OAL#2776.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Tautiniai Namai Naujų Metų sutikimą ruošia gruodžio 31 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Pradžią 9 val. vak. Vakariene, gėrimai, šampanas. Groja orkestras VYTIS. Įėjimo auka 30 dol. asmeniui.

Stalus rezervuoti ir susimokėti iki gruodžio 27 d. pas Br. Kasakaitį, telef. 778-7707, 7150 S. Spaulding Ave. arba pas A. Juodvalkį, telef. 925-0035, 6620 So. Rockwell St.

LIETUVIŲ FONDO SUKAKTUVINIS POKYLIS

Lietuvių Fondas šiais metais minėdamas 20 metų sėkmingos veiklos sukaktį surengė operos solistės Lilijos Šukytės labai pavykusi koncertą. (1982. IX. 18 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje) ir dabar (XI. 27 d. Jaunimo Centro salėje, jubiliejinį vjaus pokylį, į kurį prisirinko 300 svečių.

Pokylį atidarė, svečius pasveikino ir programą pravedė L. Fondo renginių vadovė Marija Remienė. Šia proga sveikino PLB valdybos vardu pirm. pavad. Vaclovas Kleiza, o steigėjų vardu valdybos pirmininkas dr. Gediminas Balukas. Jis prisiminė pirmąjį pelno skirstymo posėdį, kuriame buvo paskirtas visas gautas pelnas 1,200 dol. lituanistiniam švietimui ir palygino prieš dieną įvykusį Pelno skirstymo komisijos posėdį, kuriame jau šiais metais paskirta lietuvybės išlaikymo reikalams 120,000 dol. Taigi, šimtą kartų daugiau.

Dėkojo aukotojams, bendradarbiams, spaudai ir radijui, rėmusiems Lietuvių Fondo idėją ir pastangas. Džiaugėsi vieninga veikla, kitų vadinama Lietuvių Fondo dvasia, kurią atnešė steigėjai ir sugebėjo per-

duoti naujiems bendradarbiams.

Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras pasidžiaugė narių dosnumu, pradininkų bei bendradarbių ištverme ir pasiaukojimu. Nuo Lietuvių Fondo įsisteigimo 5160 narių sudėjo 2,340,000 dol., iš kurių tik palikimai sudaro 640,000 dol. Lietuvių švietimas, kultūra, jaunimas, mokslas ir menas jau paremtas vienu milijonu dol. Be Lietuvių Fondo paramos, lietuviška veikla būtų buvusi silpnesnė ir pasekmės menkesnės.

Vienybėje — galybė! sakė S. Baras. Tikra L. Fondo stiprybė glūdi žmonėse: nariuose ir vadovuose. Viena veikla bei užsidegimas vadovų tarpe ir aukotojų dosnumas buvo faktoriai, kurie padėjo sutelkti tokį didelį kapitalą — nuostabią finansinę instituciją, teikiančią energiją lietuviškai veiklai. Išreiškė padėką ir pagarbą Lietuvių Fondo steigėjams, ypač pradininkui dr. Antanui Razmai, buvusiems ir esantiems tarybos bei valdybos nariams ir išvardino pirminkus:

tarybos — dr. A. Razma (1962-65 ir 1979-81),
dr. G. Balukas (1966-71 ir 1976-78),

M. Remienė sega gėlytę pirmajam Lietuvių Fondo valdybos pirm. T. Blinstrubui.

II Pasaulio Lietuvių Dienų Komiteto pirm. dr. A. Razma su renginių komitetų pirmininkais. Iš kairės: sporto žaidynių — R. Dirvonis, kultūrinių renginių — I. Bublienė, pirm. dr. A. Razma, Jaunimo kongreso V. Abariūtė, PLB seimo dr. P. Kisieličius ir Dainų šventės V. Momkus.

dr. K. Ambrozaitis (1972-73)
dr. J. Valaitis (1974-75),
Stasys Baras (1982 — dabar).
Valdybos —
T. Blinstrubas (1962-64),
dr. A. Razma (1965-69 ir 1974-78),
dr. K. Ambrozaitis (1970-71),
dr. J. Valaitis (1972-73),
dr. G. Balukas (1979 — dabar).

Kaip matome, per visą 20 metų veiklą, Lietuvių Fondui vadovavo 4-5 žmonės, pasikeisdami pareigomis. Jų paaugotų poilsio ar nuo darbo nutrauktų brangių valandų skaičius (visi gydytojai), sudaro tūkstančius.

L. Fondo pradininkas dabar II PL Dienų org. komiteto pirm. dr. A. Razma savo žodyje pasidžiaugė atsiektais rezultatais ir linkėjo siekti, kad bent ketvirtadalis milijono kiekvienais metais būtų paskirstyta lietuvybės išlaikymui. Linkėjo ir toliau vieningai, pasiaukojančiai ir ištvermingai dirbti lietuvybės išlaikymo darbą.

JAV LB Krašto valdybos pirm. ir ištvermingas Liet. Fondo ilgametis tarybos narys V. Kutkus, specialiai atvykęs iš Detroito džiaugėsi teikiama L. Fondo parama ir linkėjo augti ir siekti didesnio kapitalo.

Buvęs L. Fondo pirmosios valdybos pirm. Teodoras Blinstrubas išryškino du pagrindinius dalykus, sudariusius palankias sąlygas Lietuvių Fondui augti. Jo nuomone, padarytas susitarimas tarp dr. A. Razmos milijoninio fondo iniciatorių su to laiko JAV LB centro valdyba, svarsčiausia steigti geležinį fondą ir įkūrus šią instituciją, pavadintą Lietuvių Fondo vardu, buvo vieningai visų paremtas. Antras, iki šiol lietuvių neapraktikuotas būdas, palikti pagrindinį kapitalą (auką) neliečiamą

ateities Lietuvai, o naudoti tik palūkanas, aukotojams priimtinas ir patrauklus. Linkėjo L. Fondui ir toliau augti, o gaunamomis pajamomis remti lietuvybės išlaikymą.

Po sveikinimų ir meninės dalies, kun. J. Borevičius sukalbėjo tai dienai sukurtą maldą.

M. Remienės pristatytas, meninės dalies programą išpildė L. Fondo tarybos narys, operos solistas Jonas Vaznelis, akompanuojant muzikui Alvydui Vasaičiui. J. Vaznelis padainavo keletą ištraukų iš operų ir publikai neatlaidžiai plojant bei valiojant, pridėjo ir bis'ui. Solistas Jonas Vaznelis turi dėkingą sceninę išvaizdą ir puikų boso balsą, kuriuo pavergė visus

svečius. Mergaitės J. Vaznelį ir A. Vasaitį, publikai plojant, papuošė gėlėmis, o jiedu priklausomą honorarą paaugojo L. Fondui.

Lietuvių Fondo sukaktuvinio banketo vjaus metu į kasą įplaukė 22,000 dol.

Po programos, svečiai pasivaišino gera vakariene ir grojant VYČIO orkestrui, pasižoko.

II PL DIENŲ DARBAI

II PL Dienų organizacija ir atskirų renginių komitetams prašo lietuvių visuomenę aukoti ir įėjimo bilietus įsigyti dabar, nelaukiant įvykių priartėjimo. Visos aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių, todėl paaugojo dabar, galės dar šiais metais nusirašyti.

Artėja Kalėdų šventės ir yra gera proga savo artimiesiems ir draugams padovanoti įžangos bilietus į statomą operą, dainų šventę, banketą ir kitus renginius. Paaugojo 500 ar daugiau dolerių tampa II PL Dienų mecenatais ir gauna 2 bilietus į visus renginius; paaugojo 50 ar daugiau laikomi rėmėjais. Visi šie aukotojai bus įrašyti į PL Dienų leidinį.

Statomai I Lituani operai aukas renka kultūrinių renginių komitetas su operos valdyba. Paaugojo operai 1,000 dol. gauna 6 bilietus į ložę, o paaugojo 500 dol. gauna 2 bilietus. Suprantama kad ankstyvesnėji aukotojai ar bilietų užsisakytoriai, turės geresnį vietų pasirinkimą. Operai skirtos aukos nusirašomos nuo federalinių mokesčių.

Aukokime dabar ar įsigykime bilietus ir švenčių proga apdovanokime savo bičiulius. Visi žinome, kaip sunku yra parinkti tinkamas dovanas, todėl ilgai negalvodami ir nelaukdami siųskime aukas ar užsisakykite bilietus į numatomus renginius šiuo adresu: Gift International (Vaznelių prekyba), 2501 W. 71 St. Chicago, Ill. 60629, tel. 312-471-1424.

ŠVENTINĖS DOVANOS

Švenčių proga prisimename savo artimuosius bei bičiulius ir sukame galvas kokią dovaną parinkti. Geriausia lietuviams šventinė dovana yra knyga. Pasplatintojus dar yra užsilię rašytojo Romualdo Spalio paskutinis tomas iš ciklo Vienos kartos istorija — "Auksinio saulėlydžio gundymai" ir to paties rašytojo "Rinktinės novelės", išleistos autoriui mirus. Knygas galima įsigyti pas platintojus, Dirvoje ir DRAUGE.

Apdovanodami savo bičiulius, paremsite ir lietuviškų knygų leidimą.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

to work & live in a small congenial community and 132 bed teaching hospital.
Nurses needed in PEDIATRICS, ICU, NICU, MED/SURGICAL and PSYCHIATRICS.
Excellent salary. Plus shift differential. Excellent benefits. Relocation allowance. One month free housing. Available.
APPLY CALL OR WRITE TO
ST. CATHERINE HOSPITAL
608 N. 5TH ST.
GARDEN CITY, KANSAS 67846
50 years of people caring for people.
Equal Opportunity Employer (45-2)

Lietuvių Fondo sukaktuviniame pokilyje: kun. J. Borevičius, SJ, inf. vedėjas A. Juodvalkis, LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus, tarybos pirm. St. Baras, renginių vadovė M. Remienė, dr. J. Valaitis, buv. pirmas valdybos pirm. T. Blinstrubas, dabartinis valdybos pirm. dr. G. Balukas ir L. F. pradininkas dr. A. Razma. J. Tamulaičio nuotr.

Per penkiasdešimt neolituų, tautinės sąjungos narių bei svečių lapkričio 26 d. LT namuose, Chicagoje, atsisveikino su poete Albina ir neolitu, ALT S-gos Cicero skyriaus pirm. Pranu Kašiubais išvykstančiais nuolatos gyventi į New Mexico. Nuotraukoje vienas iš stalų su išvykstančiais. Iš kairės: dr. Juozas Bartkus, inž. Kazimieras Pocius, Bronius Kasakaitis, Irena Jakštienė, dr. Vytautas Dargis, Pranas Kašiuba, Gediminas Biskis, Albina Kašiubienė, inž. Eugenijus Bartkus, inž. Vaclovas ir ponis Mažeikai ir Antanas Juodvalkis. V. Račkausko nuotr.

SĖKMĖS IR SVEIKATOS P. IR R. KAŠIUBAMS

Pranas Kašiuba, neolituanas-visuomenininkas, ALT S-gos Cicero skyriaus ilgametis pirmininkas, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio valdybos sekretorius, filmo Prezidentas Smetona vienas pirmųjų organizatorių, ALTO darbuotojas... ir jo žmona Albina, mokytoja, jaunimo skaitinių autorė, mokytojavusi išeivijos lietuvių šeštadieninėse mokyklose iki šių dienų, gruodžio pradžioje išvyksta į New Mexico valstiją pastoviai gyventi.

Kašiubų draugai ir bendraminčiai greitomis sumojo ir

surenge su jais susitikimą, norint palinkėti sėkmės naujoje gyvenvietėje. Kašiubai išvyksta pas savo sūnų ir jo šeimą, ten šiltame sausame klimato gyvenančius. Į atsisveikinimą taut. namuose susirinko per 50 asmenų.

Šio susitikimo ir vakarinės programą vedė E. A. Bartkus LTS valdybos pirmininkas. Jis pirmasis ir atsisveikino sąjūdžio vardu, o vėliau davė žodį V. Mažeikai, ALTS pirmininkui, Antanui Juodvalkiui, Korp! Neo-Lithuania vyr. vald. pirmininkui, Karoliui Milkovaičiui, LSS tremtyje pirmininkui, K. Pociui, Vilties draugijos vicepirmininkui ir

G. Biskiui, naujai išrinktos Cicero skyriaus valdybos nariui...

Visi kalbėjusieji dėkojo Pranui ir Albinai Kašiubams už jų darbą lietuvių bei ir linkėjo sėkmės tolimesniame jų kelyje.

Albina ir Pranas Kašiubai atsisveikinimo trumpose kalbose į visus, o vėliau ir pavieniui su kiekvienu, dėkojo už ilgąmetį, laike 17 metų, darnų sugyvenimą. "Ačiū už šį pagerbimą!" — jautriai baigė Albina. "Dėkoju už šį susitikimą. Dėkoju už neužmirštą Jūsų draugiškumą. To neužmiršime ir lankydamiės Chicagoje, tikiu, mudu susitiksime su Jumis..." baigė savo žodį Pranas.

Šio vakaro atminimui A. Juodvalkis Kašiubams įteikė Romualdo Spalio (neolituanu ir tais pačiais metais su Pranu gavusio neolituanų insignijas) romano "Auksinio saulėlydžio gundymai" knygą, su visų šio vakaro dalyvių parašais... Mečys Valiukėnas

VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖ PREMIJA PASKIRTA EDUARDUI CINZUI

Jau keturioliktą kartą paskiriama Vinco Krėvės literatūrinė premija. Pirmoji buvo paskirta 1052 metais.

Š. m. lapkričio mėn. 20 d. V. Krėvės lit. premija (500 dol.) paskirta Eduardui Cinzui už jo romaną "MONA". Įteikimas įvyko McGill universiteto Faculty Club patalpose. Iškilmingą vakaro dalį pradėjo ir užbaigė inž. Justas Kibirkštis. Jury komisijos aktą perskaitė tos komisijos sekretorė dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė. Eduardo Cinzo, gyvenančio Belgijoje ir todėl negalėjusio akte dalyvauti nuosirdų atsiųstą sveikinimą bei trumpą ir vaizdų žodį apie tai kaip autorius pats kuria perskaitė dr. Henrikas Na-

gys. Jis tai pat paskaitė ištrauką iš premijuotojo romano. Jury komisija (pirm. J. Kibirkštis, sekr. I. Gražytė-Maziliauskienė, nariai: A. T. Antanaitis, V. A. Jonynas, dr. H. Nagys) savo akte, tarp kita ko, nurodo, kad premija paskirta E. Cinzo MONAI todėl, kad toje knygoje autorius išvalgiai atskleidė jauno žmogaus psichologiją bei mūsų amžiaus problemas ir dvasinius konfliktus, kurie būdingi šiandieniniam jaunimui. Galutiniam balsavime, vos po vieną tašką atsilikę, kandidatavo dar šie rašytojai: J. Švabaitė-Gylienė ir A. Landsbergis. Gavę balsų taip pat ir A. Baranauskas.

Iki šiol V. Krėvės lit. premiją yra gavę šie rašytojai: J. Aistis, J. Mekas, A. Mackus, K. Ostrauskas, V. Ramonas, M. Katiliškis, A. Vaičiulaitis, L. Sutema, K. Barėnas, J. Kralikauskas, E. Cinzas, T. Venclova, H. Nagys ir vėl E. Cinzas.

• II-jų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių organizacinį ir varžybinių komitetą sudaro: pirm. V. Adamkus, vicepirm. R. Dirvonis, K. Ambutas, V. Ambutas, R. Babickas — tinklinio vadovas, A. Bartkus — lauko teniso vadovas, A. Bielskus — lengv. atletikos vadovas, V. Brizgys, V. Čiurlionis — slidinėjimo vadovas, V. Čyvas, R. Fabijonas — šachmatų vadovas, R. Gaška, A. Grigaras — plaukimo vadovas, V. Grybauskas — spaudos atstovas, J. Kaunas — futbolo vadovas, J. Kavaliauskas — stalo teniso vadovas, R. Korzonas — krepšinio vadovas, A. Lauraitis — iždininkas, Z. Mereckis, K. Miklius, R. Pauperienė, A. Smolinskas — golfo vadovas, D. Stankaitienė, A. Tamošiūnas, Z. Žiupsnys ir B. Keturakis.

II PLS žaidynės įvyks 1983 m. birželio 26 — liepos 2 d., Chicagoje, II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų metu.

PAPILDYMAS

Vliko seimo aprašyme Dirvoje buvo per klaidą praleista, kad raštu seimą sveikino Lietuvių Moterų Klubų Federacijos garbės pirmininkė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė.

Dirvoje Nr. 45 (4 psl.) prie reportažo iš Vliko seimo Los Angeles, po nuotrauka iš banketo, praleista pavardė Vliko sekr. dr. J. Stikloriaus, sėdėjusio šalia L. ir A. Mažeikų. Atsiprašome.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

R. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KULTŪROS TARYBA SKELBIA PREMIJINIO RAŠINIO KONKURSA LIETUVIUKUI MAIRONIO METUOSE

Rašinio konkursas yra skiriamas lietuviukui 14-18 metų amžiaus vaikui-jau-nuoliui. Tema — MAIRONIO KŪRYBA. Rašinio apimtis — ne mažiau trijų puslapių mašinėle rašytų, ar ranka aiškiai parašytų.

Skiriamos trys premijos: pirma — \$200, antra — \$100, trečia — \$50.

Premijinio rašinio atrankos komisiją sudaro: kalbininkas A. Tamulynas, du žurnalistai — Z. Juškevičienė ir J. Žemaitis.

Rašinio įteikimo vėliausia data: 1983 m. sausio mėn. 15 d. (Pašto antspaudo data).

Pastaba: premijinis rašinys privalo būti pasirašytas slapyvardžiu. Atskirame, užklijuotame voke pateikiama pilna, aiškiai parašyta pavardė, vardas, adresas ir telefonas.

Rašinius siųsti šiuo adresu: A. Tamulynas, 6207 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

R. LB Kultūros Taryba
(Sk.)

R. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KULTŪROS TARYBA SKELBIA NOVELĖS KONKURSA

(Premija — penki šimtai dolerių)

Tema laisva, svarbu tik iškelti, pagerbti tautines moralines vertybes. Rašinio apimtis — ne mažiau šešiolika puslapių, mašinėle rašytų.

Novelės atrankos komisiją sudaro: dr. V. Dargis, L. Hoffmanienė, E. Jasiūnas, A. Kučys, A. Tamulynas.

Premijinio rašinio-novelės pasiuntimo vėliausia data — 1983 m. balandžio mėn. 1 d. (Pašto antspaudo data).

Rašinius siųsti šiuo adresu: A. Tamulynas, 6207 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

Pastaba: novelės rašinys privalo būti pasirašytas slapyvardžiu. Atskirame, užlipintame voke pateikiama pilna pavardė, telefonas ir pilnas adresas. Premijuotą novelę pasilaiko savo nuosavybei konkurso skelbėjai — R. LB-nės Kultūros taryba. Visi kiti gauti konkursiniai rašiniai bus nedelsiant gražinti autoriams.

R. LB Kultūros Taryba
(Sk.)

Jau išėjo iš spaudos

Dr. A. GERUČIO
veikalas

DR. DOVAS
ZAUNIUS

Mažosios Lietuvos sūnus — Nepriklausomos Lietuvos valstybės užsienių reikalų ministras.

Knyga 566 psl. kietais viršeliais su aplanku.
Kaina 6 dol. Tiražas 500 egz. Išleido Viltis.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 6 dol. ir prašau atsiųsti Dr. A. Geručio veikalą DR. DOVAS ZAUNIUS.

Vilties draugijos nariams kaina \$4.50.

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NAUJOJI VILTIS Nr.15 — politikos ir mokslo žurnalas

Nesenai išėjęs Naujosios Vilties naujas numeris yra bene didžiausias iš visų iki šiol išėjusių, nes turi lygiai 200 psl. smulkiu šriftu surinktų puslapių! Ne vien puslapių skaičiumi bet ir savo turiniu šis numeris pirmauja. Rašo: Antanas Diržys, Anicetas Simutis, Bronius Nemickas, Martynas Gelžinis, Vytautas Alantas, Stasys Santvaras, Balys Gražulis, Juozas Jakštas, Kazys Barėnas, Eglė Juodvalkė, J. V. Sūdavas, Antanas Juodvalkis, Rapolas K. Daukša, Vytautas Meškauskas ir kiti.

Antanas Diržys, "Tautybė ir patriotizmas — tauta ir nacionalizmas" ieško kiekvieno šių žodžių aptarimo, teikia kitų autorių definicijas, kaip ir Lietuvių Enciklopedijos aiškinimus, kuriuos autorius randa neobjektyviais, kryptingais.

Anicetas Simutis, — Kova Amerikoje už Nepriklausomos Lietuvos pripažinimą — apžvelgia dokumentus, įvykius bei asmenis lėmusius pripažinimą (1922 m.), kaip ir asmenis, opo n avusius pripažinimo pastangas.

Bronius Nemickas, — Jaltos konferencija — dalykiškai, pagal itin rūpestingai surinktus dokumentus, šaltinius ir juos nurodydamas, pateikia skaitytojui Jaltos konferencijos (1945 m. vasario mėn.) šaukimo pastangas, apimtį ir joje pačių didžiųjų (Roosevelto, Churchillio ir Stalino), kaip ir jų karinių štabų bei užsienio reikalų ministerių ir kitų komisijų posėdžius, vakarienes, svarstymus ir nutarimus... ir planus.

Martynas Gelžinis, — Klaipėdos išvadavimo reikšmė Lietuvai — atpasakoja ne tik prūsų lietuvių pastangas Mažąją Lietuvą sujungti su D. Lietuva (1918. XI. 30) ir tolesnes pastangas, privedusias iki sukilimo, 1923 m. O vėliau taikliais brūkšniais, autorius pereina lietuvių kovas dėl Klaipėdos Krašto 1923-1939 m., o tolesnį rašinio dalyje autorius pasakoja vėlesnį Klaipėdos krašto ir jo gyventojų lietuvių likimą bei ryšius tiek su D. Lietuviais, tiek su Karaliaučiaus srities gyventojais.

Vytautas Alantas, pateikia labai įdomius jo paties aptarimus: kas yra menas, literatūra, apie meną ir tautos sielą, tos sielos jėškotojus, apie lietuviybę... apie kaimynus... amžinybę.

Stasys Santvaras, — Maironis nutolsta ir vėl grįžta — piešia mūsų tautinio atbudimo dainiaus Maironio, kaip kūrėjo ir ir žmogaus portretą. Nau-

doja kitų autorių ir savą patirtį bei mažytę pažintį su Maironiu.

Balys Gražulis, — Vytautui Alantui aštuoniasdešimt metų — pateikia gražų portretą Vytauto Alanto, iškilaus rašto žmogaus esančio išeivijoje.

Juozas Jakštas aptaria Prof. dr. Rukšą, kaip žmogų ir mokslininką (mirusį 1980 m.). Kazys Barėnas spausdina — "Netekimo smūgiai" — ištrauką iš rašomosios knygos. Eglė Juodvalkė — Tegul meilė Lietuvos... — teikia gražiai surankiuotus, faktus, mintys, rūpesčius, kuriuos autorė rado 28 pagrindinės "Aušros" numeriuose. Eglės žodžiais jai "rūpi "Aušros" audinio tautinės minties gija".

Vytautas Meškauskas, — JAV — Sovietų santykiai (šiuo metu mv), Antanas Juodvalkis, — Lietuvių Fondo 20 metų apžvalga, Rapolas A. Daukša, — Po blykstelėjimo dar tamsiau"... Baigminėje dalyje: Naujos knygos, Pagarba mirusiems, Spaudoje ir gyvenime ir kiti skyriai.

Išskirtino dėmesio vertas Broniaus Nemicko juridinis straipsnis, aptariąs OSI (Office of Special Investigation) kilmę ir ligšiolinę veiklą. Straipsnis užvardintas — Raganių medžioklė! Liečiamas Klausimas yra itin aktualus ir šaukiantis didesnio dėmesio. Veiksnių suvažiavimuose linksniu-

jama Amerikos Lietuvių Taryba, sudarinėjanti specialę šiam klausimui gvildenti komisiją, bet kažkodėl tas sudarinėjimas lėtai vykdomas. B. Nemickas savo straipsnyje pateikia ir siūlymą: "Visos pastangos reiktų nukreipti tik į vieną mažytį Imigracijos ir Pilietybės akto papildymą, būtent: kad nacinių karo nusikaltėlių bylos būtų keliamos, nagrinėjamos ir sprendžiamos Konstitucijos ir atitinkamų įstatymų kriminalinėms byloms nustatyta tvarka".

"Naujoji Viltis" gauna pas administratorių — Mr. Bronius Kasakaitis (business manager), 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 778-7707. Šio numerio kaina \$5.00. (mv)

BOSTON

MINĖJO MAIRONIO SUKAKTĮ

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas lapkričio 20 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose minėjo Lietuvos atgimimo dainiaus prel. Jono Mačiulio-Maironio 120 metų gimimo ir 50 metų mirties sukaktį. Apie Maironį, jo vaikystę, mokslą, gyvenimą, kūrybą bei jos apraiškas ir darbus kalbėjo buv. Kauno "Aušros" mergaičių gimnazijos, o dabar Bostono lituanistinės mokyklos mokytoja Juzė Lapšienė. Aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė prisiminė tris didžiuosius: prel. Maironį, kanauninkus Tumą Vaižgantą ir Vaitkų, kaip jie Nemuno pakrantėje vaikščiodavo. Maironis buvęs tiesus, stambus, išdidus, Tumas Vaižgantas bėgantis, plasniojantis, o Vaitkus švelniai linkčiojantis. Tada paskaitė iš Maironio kūrybos: Vasaros naktys, Čičinskas ir Vakaras ant ežero keturių kantonų.

L. M. F. Bostono klubas, vadovaujant Elenai Vasyliūnienei, per paskutinis kelis metus varo gražią kultūrinę darbo vagą. Seniau Bostone buvo daugiau or-

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

Detroito Lietuvių Komitetas Lietuvos pasiuntinybės pastatui atnaujinti. Iš kairės pirmoje eilėje: A. Juška, J. Mikaila, Vl. Staškus. Antroje eilėje stovi — A. Misiūnas, K. Gogelis, A. Norus ir V. Tamošiūnas.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS PASTATUI ATNAUJINTI KOMITETAS

Šio komiteto pastangomis Detroite ir jo apylinkėse jau surinkta ir Lietuvos Pasiuntinybės pastatui atnaujinti pasiūsta 5,000 dol. Komitetas ir toliau šiam tikslui aukas priiminėja ir jas galima įteikti kiekvienam komiteto nariui: pirm. Jurgiui Mikailai, Vincui Tamošiūnui, Alfonsui Juškai, Antanui Norui, Vladui Staškui, Albertui Misiūnui ir Kaziui Gogeliui.

SVEIKINIMŲ ATVIRUTĖS

Vasario 16 gimnazijai remti būrelis "Tulpė" išleido įvairiomis progomis tinkančias sveikinti atvirutes. Jų yra 8 rūšių: Aušros Vartų Marija — iš nuotraukos Kazio Sragauskio, Šokėjai, St. Šimoliūnienės

ganizacijų, kurios rengdavo minėjimus. Visos eilės tų organizacijų nebegirdime. Gi šis moterų klubas surengė kelių knygų pristatymą, o taip pat rengia panašius, kaip ir šis Maironio, minėjimus, o taip pat dar talkina ir kitiems jų darbuose.

• Naujųjų Metų sutikimas Bostone įvyks penktadienį, gruodžio 31 dieną, 8 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos didžiojoje salėje. Rengia So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija. Visus maloniai kviečiame.

ST. PETERSBURG

• Filmas Prezidentas Antanas Smetona bus rodomas publikai gruodžio 16 d. 4 val. p. p. St. Petersburgo Lietuvių klubo didžioje salėje. Filmo rodymą ruošia ALT S-gos St. Petersburg skyriaus valdyba. Lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir pamatyti šį filmą.

šiaudinukų kopija — šeštosios tautinių šokių šventės emblema — nuotraukos Vlodo Staškaus, žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas, "Švyturio" jūrų šaulių kuopos stovykloje "Pilėnai" — nuotraukos Antano Noraus ir to paties fotografo nuotraukų dar kitos 5 atvirutės: Verpėja, Lietuvaitė su margučiais, Lietuvaitė prie eglutės ir Lietuvaitė tarp rožių.

Lapkričio 28 d. šv. Antano parapijos patalpose įvyko tų atviručių pristatymas ir apžiūrėjimas. Daugumas iš atsilankusiųjų jų ir išsigyjo.

ŠV. ANTANO PARAPIJA

Įrengus šv. Antano parapijoje salę, pradėjo organizacijos ar draugijos ja naudotis. Nors salė ir nedidelė bet mažesniems susirinkimams ar paminėjimas pilnai tinka. Kad salėje būtų galima minėjimus surengti su pietumis yra baigiama įrengti virtuvė. Virtuvės darbai dėka darbščių parapijiečių eina pirmyn. Tikimasi prieš Kalėdas turėti savo virtuvę ir, gal būt, rengiant kūčias ja pasinaudoti. Lapkričio 28 d. parapijos salėje buvo kepami ir pardavinėjami obuoliniai blynai. (ag)

WANTED JOURNEYMAN OR 1ST CLASS SKILLED TOOL & DIE MAKER/MACHINIST

Must be experienced on engine & turret lathe be able to set up work from blue prints and close tolerance for major ornamental metals fabricator. Minimum 10 years experience. Starting salary \$25,000.00 and full benefits.

WILLING TO RELOCATE.

Send resume starting experience & references

GICHNER IRON WORKS
6601 Amundale Rd.
Beltsville, Md. 20705

(46-47)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED MEDICAL LABORATORY TECHNOLOGIST
Andrew Kaul Memorial Hospital, a 240 bed acute and skilled nursing facility located in northwestern Pennsylvania, is accepting applications for full-time Registered Medical Laboratory Technologist. Must be licensed or eligible for licensure in Pennsylvania. Excellent salary and fringe benefit program. Qualified candidates should submit their resume to or call the personnel director, Andrew Kaul Memorial Hospital, St. Marys, Pa. 15557. (814) 781-7500 Ext. 387. An Equal Opportunity Employer, M/F (46-5)

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

PLSŽ VARŽYBINĖ PROGRAMA

Visuotiniame ŠALFAS S-gos suvažiavime, įvyksiamame 1982 m. lapkričio 20 d. Clevelande, II-jų PLS ž-nių varžybinė programa buvo papildyta ledo rituliu ir raketbolu (Racquetball). Taipogi, kai kuriose sporto šakose buvo papildomai įvestos naujos klasės.

Tuo būdu, įvedus papildymus, II-se PLS ž-nėse bus vykdomos šios sporto šakos:

1) Futbolas (Soccer) — vyrams ir jauniams A.

2) Golfas — individualinės varžybos vyrams, moterims ir jauniams A komandinės varžybos vyrams.

3) Kerpšinis — vyrams, vyrams senjorams, jauniams A, B ir C, moterims, merg. A.

4) Lauko tenisas — individualinės varžybos — vyrams, moterims, jauniams A, mergaitėms A, vyrams senjoras (1938 m. gimimo ir vyresniems), moterims senjorėms (1948 m. gim. ir vyresnėms).

5) Ledo ritulys (Ice hockey).

6) Lengvoj atletika — vyrams, moterims, jauniams A (1964-66 m. gim.), jauniams ir mergaitėms C (1969-70 m. gim.), jauniams ir mergaitėms D (1971 m. gim. ir jaunesniems).

7) Plaukimas — vyrams, moterims, jauniams ir mergaitėms B (13-14 m.), jauniams ir mergaitėms C (12 m. amž. ir jaunesniems). Klasifikacija — pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

8) Raketbolas (Racquetball) — komandinės ir individualinės varžybos.

9) Slidinėjimas — Alpi-

nistinės varžybos — vyrams, moterims, jauniams (žemiau 17 m.) ir vyrams senjorams (virš 44 m.). Krosas (Cross-country) — vyrams, moterims, jauniams, moterims, jauniams (žemiau 17 m.). Amžiaus klasifikacija — pagal 1982 m. sausio 31 d.

10) Stalo tenisas — individualinės varžybos — vyrams, moterims, jauniams ir mergaitėms A, komandinės varžybos — vyrams ir moterims.

11) Šachmatai.

12) Šaudymas — vyrams, moterims ir jauniams (žemiau 18 m. varžybų dieną).

13) Tinklinis — vyrams, moterims, vyrams senjorams, jauniams A, mergaitėms A, B ir C.

Išskyrus lengv. atletiką, plaukimą, slidinėjimą ir šaudymą, amžiaus klasifikacija yra: prieauglio A — gimę 1964 m. ir jaunesni; prieauglio B — gimę 1966 m. ir jaunesni; prieauglio C — gimę 1968 m. ir jaunesni; vyrų senjorų — gimę 1948 m. ir vyresni.

Išskyrus slidinėjimą ir ledo rutulį visos varžybos vyks II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų metu Chicagoje, 1983 m. birželio 26 — liepos 3 d. Slidinėjimas, kaip jau buvo skelbta, įvyks 1983 m. vasario 5-6 d.d., Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, New York. Ledo ritulys bus prarastas 1983 m. gegužės mėnesį, Toronte, Ont.

Detališkos kiekvienos sporto šakos varžybinės programos bus paskelbtos atskirais aplinkraščiais artimoje ateityje.

Antroji preliminarinės registracijos fazė bus už-

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 19 D., 4 val. Religinis koncertas Dievo Motinos šventovėje. Programoje: sol. Aldona Stempužienė, sol. Vytautas Paulionis, dekl. Arūnas Čiuberkis, režisuoja Rūta Giedraitytė.

• GRUODŽIO 19 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

1983 m.

• VASARIO 12 D., 6:30 v. — Lietuvos laisvės vigilija. Rengia Dievo Motinos parapija.

baigta iki 1983 m. kovo 1 d. Po šios datos bus priimta galutinės varžybinės programos ir nustatyta galutinės dalyvių registracijos data.

Detališkos žaidynių informacijos pastoviai siuntinėjamos visiems š. Amerikos ir užjūrio sporto vietams. Žaidynių reikalais, kreipkitės į ž-nių Komiteto vicepirmininką Rimą Dirvonį, 8913 South Leavitt St., Chicago, Ill. 60620. Tel. (312) 239-2179, arba gen. sekr. Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

II-jų PLS žaidynių Komitetas

• VASARIO 12 D. Pilėnų tunto blynų balius.

• VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

• VASARIO 19 D. Jaunųjų talentų muzikos konkursas. Rengia LB Kultūros taryba Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• VASARIO 20 D. Neringos skaučių tunto vėliavos šventinimas.

• VASARIO 27 D., 4 val — Koncertas dalyvaujant sol. Aldonai Stempužienei ir kanklių solistei Mirgai Bankaitytei Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Dievo Motinos parapija.

• KOVO 6 D. Dirvos koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• KOVO 6 D. Lithuanian Village Inc. šėrininkų ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas Lietuvių namų salėje.

• KOVO 13 D. Kaziuko mugė.

• KOVO 19-20 D. Grandinės trisdešimtmečio šventė Dievos Motinos parapijos auditorijoje.

• KOVO 26-27 D.D. dail. Nijolės Palubinskienės kūrinių paroda Lietuvių Namuose. Rengia Korp. Giedra.

• BALANDŽIO 9 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos parengimas Dievo Motinos parapijos salėje.

• BALANDŽIO 30 D. Clevelando ramovėnų vyrų choro dešimtmečio minėjimas-balius Lietuvių namuose.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

RESPIRATORY THERAPIST

Immediate opening. Must be AMA graduate, CRTT. Immediately productive. References required. Excellent benefits.

Our Lady of Lourdes Hospital, Tri-Cities, Washington, has been serving the area more than 65 years. OLLH is on an exciting threshold of a major expansion program to better meet the needs of our growing populations of 125,000. In addition to our 80 licensed beds, 15 acute care beds, plus a 24 bed alcohol rehab unit will be added. The Tri-Cities, Sunshine capital of Eastern Washington, offers the finest quality of life; culture, water sports, winter sports, hunting, fishing, colleges and graduate center.

Please send your resume to:

OUR LADY OF LOURDES HOSPITAL
Attention: Personnel
P. O. Box 2568
Pasco, WA 99302

EOE

M/F

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naują lietuvių koloniją, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablį kontrolavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS**

ČEKIŲ SĄSKAITA

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE ir apylinkėse

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Gruodžio 12 d., sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos parapijos svetainėje įvyks visuotinis LB Clevelando apylinkės susirinkimas.

Susirinkime bus pateiktas pranešimas iš apylinkės valdybos veiklos, svečias iš Chicagos "Draugo" redaktorius Mykolas Drunga kalbės apie išeivijos spaudą. Taip pat bus diskutuojami Clevelando Vasario šešioliktosios renginiai. Visi Cle-

velando apylinkės lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

• **Clevelando meno muziejus** švenčių metu nepamiršamai rodys 5 klasikinius filmus. Gruodžio 26 d. 3 v. p. p. Top Hat, gruodžio 28 d. 1:30 v. p. p. The Bridge on the River Kwai, gruodžio 29 d. 1:30 val. p. p. Laura, gruodžio 30 d. 1:30 val. p. p. You Can't Take It With You, ir gruodžio 31 d. 1:30 val. p. p. Murder on the Orient Express.

Lietuvių Dienų proga Clevelande gruodžio 4 d. lankėsi Dainavos ansamblis, kuris čia suvaidino A. Balasaitienės parašytą ir A. Jurgučio muzikos sukurtą muzikinį veikalą Vilniaus pilies legenda. Viktoro Mariūno reportažas apie Lietuvių Dienas bus kitame numeryje.

J. Garlos nuotr.

• **SLA 14 kuopos metinis susirinkimas** įvyks gruodžio 12 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių Namuose. Bus valdybos rinkimai, kuopos einamieji reikalai ir po to kalėdinės vaišės. Valdyba kviečia visus kuopos narius atsilankyti.

• **Ingrida ir Romas Bubliai** dviem savaitėm išvyko į Havajų salas. Taip pat lankysis Kalifornijoje, kur planuoja susitikti su lietuviais kultūrininkais Pasaulio Lietuvių Dienų reikalais.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JAV LB Krašto valdybos naujasis pirmininkas dr. Antanas Butkus perimant pareigas iš buv. pirm. inž. Vytauto Kutkaus, gruodžio 4 d. Clevelande. Plačiau bus kitame numeryje.

J. Garlos nuotr.

Religinis koncertas Dievo Motinos šventovėje

Sekmadienį, gruodžio 19 d., 4 val. p.p.

Dalyvauja solistai:

ALDONA STEMPUŽIENĖ

VYTAUTAS PAULIONIS

Prie vargonų — RITA KLIORIENĖ

Deklamuoja — ARŪNAS ČIUBERKIS

Režisuoja — RŪTA GIEDRAITYTĖ

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

DIRVA

VERTINGA KNYGA APIE DR. DOVĄ ZAUNIŲ

Didžiai Gerbiamieji,

Gavau Jūsų siųstą Dr. Alberto Geručio rašytą veikalą — "Dr. Dovas ZAUNIUS — Mažosios Lietuvos sūnus — Nepriklausomos Lietuvos valstybės užsienių reikalų Ministeris".

Sveikinu VILTIES Draukijos leidyklą išleidusią minėtą kūrinį, kuris gražiai nušviečia Dr. Dovo Zaučiaus asmenį, jo įnašą į Lietuvos valstybinio gyvenimo istoriją bei kartu praturtina negausią šios rūšies literatūrą.

Esu labai dėkingas už atsiuntimą šio veikalo kuris bus įtrauktas į šios Pasivystimo knygną ir kuris jį praturtins.

Su padėka, kad atsiuntė-

te gražią dovaną, su geriausiais linkėjimais ir gilia pagarba —

Dr. Stasys A. Bačkis
Lietuvos atstovas

• Tautinių Šokių Institutas praneša, kad visi aktyvūs šokių vienetai prašomi registruotis pas tautinių šokių instituto pirmininkę. Adresas: Galina Gobienė, 6849 N. Vernon St., Dearborn, Mich. 48127. Užsiregistruoti reikia iki š. m. gruodžio mėn. 30 d.

Papildyta-patikslinkta registracija reikalinga susirašinėjimui septintos šokių šventės reikalais.

Neužsiregistravusios grupės nebus įtrauktos į aktyvų sąrašą, ir tolimesnis susirašinėjimas su jomis nebus vedamas.

Los Angeles Spindulys vyksta į Australiją

Los Angeles LB Spindulio dainų ir tautinių šokių grupė, kuri dalyvaus Melbourne (Australijoje) Lietuvių dienos ir atliks savo koncertus Melbourne ir Sydney. Antroje eilėje Spindulio vadovybė iš kairės: Vytas Bandžiulis, šokių mokytojas; solistė Vita Polikaitytė; mkt. Ona Razutienė — vadovė; pianistė Ona Barauskienė; Danguolė Razutytė-Varnienė, šokių vadovė; akordeonistas Rimas Polikaitis. Kairėje stovi L. Bendruomenės L. A. apylinkės pirm. Danguolė Vizgirdienė, dešinėje Violeta Gedgaudienė — programos pranešėja. Sėdi ir stovi — jaunimas. (Nuotraukoje trūksta: choro talkininko Antano Polikaičio, solistės Vilijos Variakojtės, pianistės Daivos Jasulaitytės ir keturių šokėjų).

P. Jasiukonio nuotr.

A.L.T. S-gos Los Angeles skyriaus narei

A. A.

ADĖLEI BAJALIENEI

mirus, jos vyrui valdybos nariui HENRIKUI

ir giminėms reiškia gilią užuojautą ir kartu

liūdi

A.L.T. S-gos Los Angeles
Skyrius

Lietuvių Tautinių Namų narei

ADĖLEI BAJALIENEI

mirus, jos vyrui HENRIKUI BAJALIUI ir

giminėms nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Lietuvių Tautinių Namų Valdyba
Los Angeles

Mokytojui, spaudos bendradarbiui

A. A.

JONUI MIŠKINIUI

amžinybėn išėjus, jo sūnų VYTENĮ ir žmoną L. S. S. Vidurio Rajono vadeivę p. s. ALDONĄ, visą jų skautišką šeimą bei visus liūdesy likusius artimuosius giliai užjaučiame

Neringos Skautų Tuntas ir
Skautininkių Draugovė
Clevelande

Didžiai gerbiamam pedagogui

A. A.

JONUI MIŠKINIUI

mirus, velionies žmonai MAGDALENAI, sūnums KESTUČIUI ir VYTENIUI reiškiu gilią užuojautą

Dr. Juozas Bartkus

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

M. Eimontas, Cherry Hill 50.00
J. Stelmokas, Lansdowne 25.00
J. Bajorienė, Waterbury 5.00
E. Šilgalis, Baltimore 3.00
A. Deikis, Palm Beach .. 8.00
A. Pesys, Fairfield 13.00
H. Bagdonienė, Chicago 20.00
J. Daugirdas, Chicago .. 10.00
V. Stropus, Chicago 23.00
V. Alantas, Redford 20.00
A. Plodžinskas, Houston 25.00
J. Andrius, Santa Monica 10.00
H. Gontar, St. Louis 8.00
J. Cijunskas, Cleveland 40.00
A. Leonas, Bradford 20.00
A. Iškauskas, Weston .. 10.00
V. Abraitis, Palm Coast 20.00
V. Satkus, St. Catharines 15.00
A. Liutkus, Shaker Hts. 8.00
Pr. Kažiuba, Las Cruces 25.00
J. Šulaitis, La Grange .. 25.00
Dr. A. Pustelnikas, Chicago 20.00
A. Burtavičius, Chicago 10.00
D. Vaičiūnas, Cleveland 8.00
I. Muliolis, Cleveland 5.00
A. Pakalnis, Linden 3.00
A. Rukštelė, St. Petersburg 6.00
V. Daugelavičienė, Cote St. Luc 10.00
Dr. S. Paulauskas, Quincy 5.00

D. Mikoliūnienė, Cleveland 15.00
A. Blazevičius, Milford .. 8.00
J. Maurukas, Surfside .. 10.00
Pr. Sidzikauskas, San Jose 5.00
J. Stempužis, Cleveland 30.00
K. Rožanskas, Chicago .. 8.00
J. Yurkus, Etobicoke 25.00
R. Česonis, Cinnaminson 10.00
St. Jurkūnas, Chicago .. 10.00
Pr. Šliferis, Waukegan .. 5.00
J. Vedegys, Chicago 10.00
Dr. J. Kazak, Utica 8.00
Br. Michels, Sarasota 5.00
T. Duleba, S. Euclid 16.00
E. Švažienė, Downers Grove 50.00
A. Puškoriūtė, Cleveland 10.00
A. Nakas, Birmingham .. 3.00
Z. Obelenis, Richmond Hts. 30.00
D. Petrutytė, Chicago .. 5.00
Pr. Razgaitis, Cleveland 4.00
K. Širvinskis, Cleveland 3.00
R. Puzienė, Richmond Hill 4.00
K. Bačauskas, Woodhaven 10.00
A. Muliolis, Euclid 15.00
Dr. J. Jurgilas, Rancho Santa Fe 3.00
A. Kvietytis, Dayton 3.00
F. Masaitis, La Mirada 8.00
J. Petronis, Los Angeles 25.00
E. Litvinas, Chicago 10.00
G. Leksas, Ft. Landerdale 8.00
Gr. Kavaliūnienė, Rochester 25.00
A. Vaišnys, Los Angeles 10.00

J. Černius, Hawthorne .. 3.00
J. Švoba, Madison Hts. 10.00
Dr. D. Surantas, Rockford 8.00
V. Chaves, Chesterfield 8.00
Dr. G. ir S. Matai, Independence 20.00
P. Kvedaras, Toronto .. 3.00
Dr. J. Bakšys, St. Petersburg 8.00
H. Dilienė, Chicago 23.00
A. Kalvaitis, Chicago 20.00
R. Valaitis, Brecksville 10.00
Dr. A. Laucis, Mt. Olive 15.00
K. Puskunigis, Chicago .. 3.00
S. Jakubonienė, Chicago 25.00
J. ir J. Kariai, Bridgeport 25.00
R. Tamulionis, Birmingham 3.00
V. Degutis, Cleveland .. 10.00
Br. Kviklyz, Chicago 3.00
Br. Bražinskas, Hamestead 5.00
I. Beržinskas, Cleveland 13.00
P. Mikšys, Juno Beach .. 10.00
V. Numgaudas, Chicago 10.00
I. Serapinas, Chicago .. 3.00
E. Vilkas, Valencia 5.00
V. R. Ambraziejai, Newark 10.00
O. Kašubienė, Cleveland 5.00
V. Augulis, Dayton 8.00
V. Matonis, Philadelphia 25.00
H. Siaurys, Toronto 10.00
A. Elijošius, Rexdale 8.00
A. Raulinaitienė, Euclid 10.00
V. Lenkevičienė, Chicago 20.00
Dr. S. Budrys, Longboat Key 25.00
A. Vebeliūnas, Richmond Hill 10.00
A. Jucys, Toronto 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Algirdui Gedgaudui, gyv. Los Angeles, pakeltam į Korp! Neo-Lithuania senjorus jo tėveliai Elena ir Česlovas Gedgaudai šia proga kaip dovaną užprenumeravo Dirvą.

Sveikiname naują senjorą — Dirvos skaitytoją.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą